

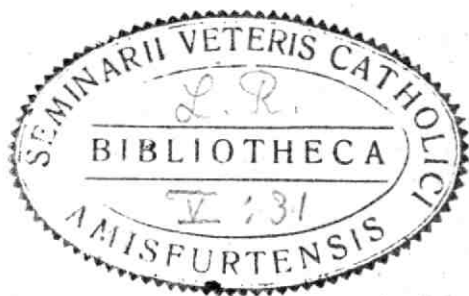

Handboekje van gebeden voor huiselijk en kerkelijk gebruik : met bisschoppelijke goedkeuring

<https://hdl.handle.net/1874/235802>

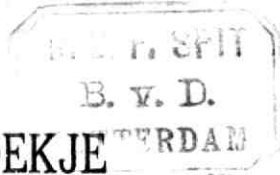
mm 12995

28H:31

ge

HANDBOEKJE

VAN

ODB 562

G E B E D E N

VOOR

HUISELIJK EN KERKELIJK GEBRUIK.

MET BISSCHOPPELIJKE GOEDKEURING.

ROTTERDAM.

RICH. REISBERMAN, firma H. T. HENDRIKSEN.

1 8 9 2.

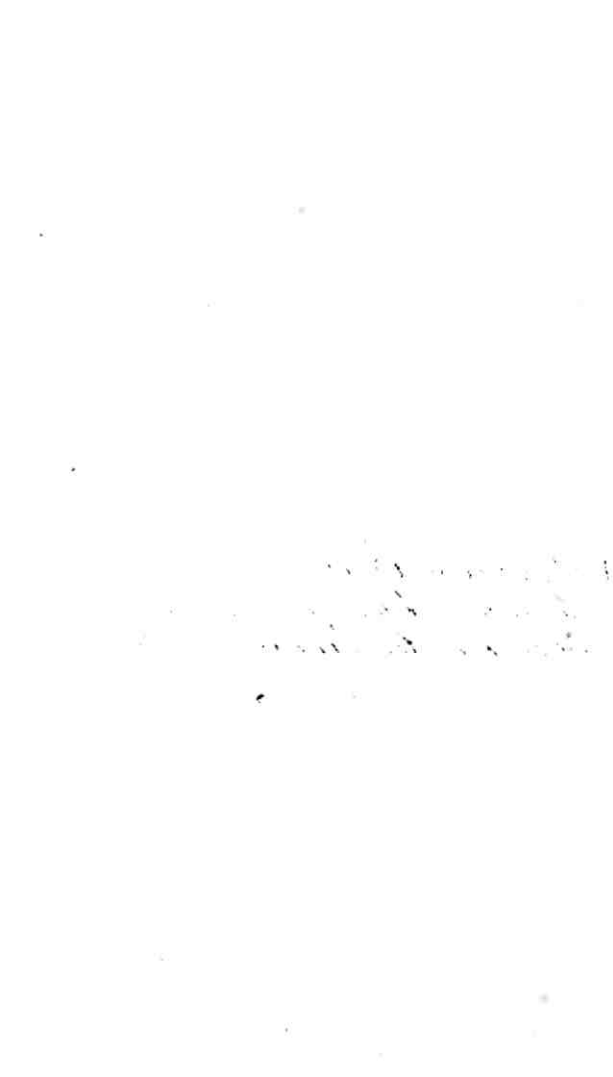
GOEDKEURING.

Het handboekje van gebeden, dat door bemiddeling van de vereeniging *Cor unum et anima una* den geloovigen wordt aangeboden, draagt ten zeerste onze goedkeuring weg. Wij hopen, dat het niet slechts in veler handen kome, maar ook door velen zóó gebruikt zal worden, dat het zegen brenge in de huisgezinnen.

+ Gerardus Gul
Aartsbischof van Utrecht.
Utrecht 6 Augustus 1892.

+ Casparus Johannes Binkkel;
Bischof van Haarlem.
Haarlem 8 Aug. 1892.

+ Cornelis Diepenmaat
Bischof van Roventer.
— Schiedam 9 Aug. 1892

ONDERRICHT AANGAANDE HET GEBED.

*Over het huis van David en over
de inwoners van Jeruzalem zal Ik een
Geest van genade en van gebeden uit-
storten. ZACH. XII : 10.*

Het gebed.

Het gebed, in het algemeen genomen, is eene verheffing des harten tot God zoowel om Hem te aanbidden en te danken als om Hem te smeeken, dat wij door de hulp zijner genade voor het kwaad behoed en tot hetgeen goed en zalig is bestuurd mogen worden. Het is een voor allen noodzakelijk middel om God waardig te dienen en de eeuwige zaligheid te bekomen. Niets heeft de Zaligmaker door zijne woorden, door zijn voorbeeld en door zijn geheele leven, dat een gedurig gebed is geweest, ons zoo ernstig aanbevolen; niets hebben de

apostelen zoo naarstig beoefend en den geloovigen zoo dringend voorgehouden.

Er is een inwendig en een uitwendig gebed, een bijzonder en een algemeen. Het inwendig gebed geschiedt alleen met het hart en met de begeerten; het uitwendig gebed wordt met den mond gesproken; doch, opdat dit niet geveinsd zij, moeten hart en mond overeenstemmen. Het bijzonder gebed wordt door iemand afzonderlijk gedaan. Het algemeen gebed wordt in de openbare kerkdiensten gemeenschappelijk door de geloovigen verricht. Het gemeenschappelijk gebed is als een heilig geweld, dat Gode aangedaan wordt; zulk een gebed is Gode welgevallig en vermag ook veel. Als dan de zwakken met hen, die vaster bidden, zich vereenigen, worden hunne gebeden eerder verhoord.

Een goed gebed neemt zijn oorsprong uit het geloof, steunt op de hoop en wordt bezielde door de liefde. Het wordt door den Heiligen Geest in onze harten gestort; *want wij weten niet wat wij bidden zullen, gelijk het behoort;*

maar de Geest bidt zelf voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen. Hij doet ons onzen nood kennen, onze ellende gevoelen en beweegt ons er over te verzuchten.

De voornaamste zorg dus van een christen moet wezen om goed te bidden. „Die goed weet te bidden,” zegt de heilige Augustinus, „die weet goed te leven. Die goed leeft kan niet verloren gaan.” Die goed bidt, verkrijgt wat hij vraagt, volgens deze belofte van Christus: *Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden. Want al wie bidt, verkrijgt; en wie zoekt, die vindt, en dengene die klopt, zal men opendoen.* „Gij zijt het, o Heer!” zegt wederom Augustinus, „die belooft, dat al wie bidt, verkrijgen zal. Wie kan dan vreezen hierin bedrogen te worden, daar de waarheid zelve het belooft?”

Noodzakelijkheid van het gebed.

Het geloof leert ons, dat wij door eigen krachten, zonder de genade, die ons door Jezus

Christus gegeven wordt, God niet kunnen dienen gelijk het behoort, noch bidden, noch iets goeds denken. *Zonder mij*, zegt Christus, *kunt gij niets doen*. Doch ofschoon wij niets kunnen door eigen krachten, vermogen wij echter alles door Hem, die ons versterkt. *God gebiedt geen dingen, die onmogelijk zijn*, zegt het concilie van Trente, *maar door het gebieden vermaant Hij den mensch te doen, wat hij kan doen en hulp te verzoeken in hetgeen hij niet kan doen; en Hij helpt hem om het te kunnen doen*.

Deze goddelijke hulp is ons noodig niet alleen om ieder goed werk ter zaligheid te beginnen, voort te zetten en te voltrekken, maar ook om alle bekoringen, die ons in dit leven tot het kwaad verlokken, te overwinnen. Wij hebben een voortdurenden strijd tegen zeer machtige en listige vijanden, tegen de booze geesten, die als brieschende leeuwen omgaan, zoekende wien zij mogen verslinden; wij hebben strijd tegen de wereld en hare volgelingen, die gedurig trachten ons door hunne

ijdelheid en valsche regels te verleiden, of door bedreigingen te verschrikken; eindelijk, wij hebben strijd tegen het vleesch en de begeerlijkheden, die ons van het goede af-trekken en tot het kwaad aansporen. In dezen strijd worden wij zeker overwonnen, indien God door zijnen bijstand ons niet te hulp komt.

Het noodzakelijke middel om dezen bijstand der goddelijke genade te bekomen is het gebed. „God wil zijne gaven schenken,” zegt de heilige Augustinus, „doch Hij schenkt ze niet, dan aan die ze vraagt.” Volgens denzelfden leeraar zijn er wel eenige dingen, die God verleent aan die ze Hem niet vragen, gelijk het begin van het geloof, een goeden wil en de eerste neiging tot bidden; maar verdere genade geeft Hij niet, dan aan die vraagt, opdat Hij ze niet geve aan die ze niet begeert.

Wie dus het bidden veronachtzaamt, die veronachtzaamt zijne zaligheid en zal door zijne vijanden overwonnen worden. Bij verzuim

van het gebed, leeft een mensch niet goed, doet men geen voortgang in de deugd, valt de rechtvaardige, bekeert zich de zondaar niet, sterft hij in zijne zonden en gaat eenwig verloren.

Hoedanigheid van het gebed.

Velen bidden, doch worden niet verhoord, of niet verhoord tot hunne zaligheid. Hoe komt dat? — Ziehier drie redenen: 1. Omdat zij Gods vrienden niet zijn, en ook niet zoeken te worden. *Had ik onrecht beoogd in mijn hart*, zeide David, *de Heer zou mij niet verhoord hebben*. De zoodanigen verdienen geen genade, maar wel straf. 2. Omdat zij dingen vragen, die noch tot Gods eer, noch ter zaligheid strekken, maar tot hunne eigene lusten gelijk de heilige Jacobus zegt: *Gij eischt en gij verkrijgt niet, omdat gij het kwalijk eischt, om slechts aan uwe lusten te kunnen voldoen*. 3. Omdat zij deze heilige oefening en samenspraak met God achteloos verrichten, en niet, gelijk het betaamt.

Daarom, als gij zult gaan bidden, *bereid eerst uwe ziel en wees niet als een mensch, die God tergt*, die met den mond tot God spreekt en wiens hart intusschen ver van Hem is. Wend u eerst tot den Heiligen Geest, opdat Hij u verlichte en bewege om, wat gij vraagt, uit den grond uws harten te vragen met den wensch van genadig verhoord te worden.

Zijt gij in staat van doodzonde, zie uzelfven aan als onwaardig voor de aanbiddelijke majesteit Gods te verschijnen, voor wie zelfs de engelen beven; belijd uwe onwaardigheid en smeeek God om zijne barmhartigheid.

Vraag zaken, die tot Gods eer en tot uwe zaligheid strekken, als: schuldvergeving, deugd, eeuwig leven, en vraag het op de volgende wijze:

1o. met zulk eene houding des lichaams dat zij de inwendige gevoelens uws harten te kennen geve. Bid daarom of geknield en met saamgevouwen handen of naar het voorbeeld van den Heiland met het aangezicht ter aarde gebogen;

2o. met diepen ootmoed, als een arme, die zijn nood en zijn ellende gevoelt en zich onwaardig acht verhoord te worden. Hierom heeft God het gebed van den tollenaar verhoord, terwijl Hij integendeel dat van den hoovaardigen farizeër heeft verstooten;

3o. met vast betrouwen: 1. op de goedheid van God, die altijd bereid is en meer geneigd om zijne gaven te schenken, dan wij om ze te vragen; 2. op zijn macht, die alles geven en overal helpen kan; en 3. op de beloften van Christus, die zegt: *Al wat gij geloovende in het gebed zult verzoeken, dat zult gij verkrijgen*;

4o. met volharding, gelijk de Zaligmaker ons door verscheidene voorbeelden leert, als 1. van een vriend, die door zijn volhardend aanhouden met 's nachts te blijven kloppen, de begeerde brooden verkreeg; 2. van de weduwe, die recht verwierf van den onrechtvaardigen rechter, omdat zij hem zoo moeielijk viel; 3. van de chananeesche vrouw, die om haar volhardend bidden, terwijl zij schijnbaar verstooten werd, eindelijk de gezondheid voor hare dochter bekwam;

5o. in den naam en door de verdiensten van Jezus Christus, vertrouwende op deze zijne belofte: *Al wat gij den Vader zult bidden in mijnen naam, Hij zal het u geven*; omdat niemand tot den Vader komt, dan door Hem; niemand door den Vader verhoord wordt, dan door Hem, en niemand van den Vader iets verkrijgt dan door Hem.

Tijd van het gebed.

Vermits men altijd en op alle plaatsen verplicht is God te dienen en te beminnen, en men altijd en op alle plaatsen door bekoring kan vallen in zonde, heeft men ook altijd en op alle plaatsen de hulp van Gods genade noodig. Daarom zegt de Heer: *Men moet altijd bidden en niet verflauwen*, en de apostel Paulus: *Bidt zonder ophouden*.

Doch *altijd bidden* is niet, gelijk sommigen zich inbeelden, gedurig in boeken lezen, of zich bezig houden met mondgebeden, of met zoodanige gedachten, die ons in ons werk en beroep belemmeren; maar het is God

beminnen; het is voor God leven; het is in den grond zijns harten zijn onmacht gedurig erkennen en onophoudelijk nieuwe sterkte van den Heer verwachten; het is de plichten van zijnen staat getrouw volbrengen en in de deugd toenemen; en in alle doen en laten Gods eer en heerlijkheid beoogen. Zulk een christen bidt altijd en zonder ophouden, die in al zijn bedrijf geen ander streven heeft, dan den Heer te behagen en zijne heiliging te bewerken.

Dit leert ons de heilige Augustinus: „Er is een gedurig gebed,” zegt hij, „en dat is de begeerte en de wensch des harten. Indien gij in al uwe werken wenscht en verlangt naar het eeuwig leven, houdt gij niet op van bidden en uw gedurige begeerte is eene gedurige stem. Gij begint te zwijgen, wanneer gij ophoudt te begeeren.” Opdat deze heilige begeerte niet verflauwe of geheel verdwijne, moet zij van tijd tot tijd door eenige korte en vurige ontboezemingen opgewekt worden. En zoo waren de kluizenaars in Egypte

gewoon onder hun werk veelvuldige, doch korte verzuchtingen en gebeden naar den hemel op te zenden.

Men kan ook door zijne werken altijd bidden. Ieder werk, hoe gering het ook schijne, is een gebed, als het maar ter eere Gods gedaan wordt. Eten, drinken, slapen, werken, enz. met zoodanig inzicht gedaan, worden goede gebeden, en al wat men doet, al wat men zegt, al wat men lijdt om God, het zijn alle geestelijke offeranden, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.

Derhalve kan niemand zich van altijd bidden verschoonen. Velen beschouwen het bidden als eene zeer lastige oefening, alleen noodig voor geestelijken en geenszins als een gebod, verplichtend voor alle menschen. Doch, hoe deerlijk worden zoodanigen door den duivel bedrogen! Wie moet niet toestemmen, dat zij, die in grooter gevaar zijn en meer zorg en last hebben, ook meer hulp van noode hebben; en bijgevolg meer verplicht zijn ze te vragen? En indien een geestelijke, die meer in afzondering leeft, en

in een deugdzaam leven reeds grooten voortgang gedaan heeft, nog met vrees en beving aan zijne zaligheid moet arbeiden, zal dan iemand, die nog weinig in de deugd geoefend is, in het midden van de bedorven wereld gerust kunnen zijn?

Doch, al is men verplicht te allen tijde te bidden, er zijn evenwel tijden en stonden, waarop men inzonderheid zich met het gebed moet bezig houden, zooals: 's morgens bij het ontwaken en 's avonds bij het ter ruste gaan; vóór en na elken maaltijd; op zondagen, heiligen- en vastendagen; als men ziek is, of in eenig gevaar of grooten nood verkeert, als men aanvangt te werken of iets van belang zal ondernemen, enz.

GEBED OM DEN GEEST DES GEBEDS
TE VERKRIJGEN.

O God! die wonderbaar zijt in uwe werken, rechtvaardig in uwe oordeelen en milddadig in uwe gaven, vermeerder over ons uwe

barmhartigheid. Stort over ons uit, gelijk Gij van onds beloofd en ook op den Pinksterdag gedaan hebt, *den geest van genade en van gebeden*. Vervul ons hart met uwe kracht om ons het goede te doen volbrengen en doe ons te gelijk grondig kennen onze zwakheid en de noodzakelijkheid des gebeds om de hulp uwer genade onophoudelijk af te smeeken. Ja toch, Heer! zoo groot zijn onze armoede en onmacht, *dat wij van ons zelven, als uit ons zelven, niet bekwaam zijn om iets te denken, of uit te werken ter zaligheid, en dat wij zonder uwe goddelijke hulp tusschen zooveel en groot gevaar niet kunnen staande blijven*. Onze mond is als gesloten; en zullen wij U om hulp aanroepen, zullen wij U onze belangen voordragen, zullen wij uwen lof verkondigen, dan dient Gij vooraf onze lippen te openen. Daar wij dus niet kunnen, zelfs niet weten, wat wij bidden zullen, kom, o goddelijke Geest! onze zwakheid te hulp; leer ons bidden en bid zelf voor ons; doe ons bidden met onuitsprekelijke verzuchtingen.

Verlicht en ontsteek ons hart door het vuur der goddelijke liefde, opdat wij vragen wat U behagelijk en ons ter zaligheid noodig is. Dit bidden wij in den naam en door de verdiensten van Jezus Christus. Amen.

MORGEN-GEBEDEN.

Ontwaakt zijnde, bid :

In den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. Amen.

Gezegend moet Gij zijn, o allerheiligste Drie-éénheid! die mij geschapen hebt, opdat ik U van ganscher harte diene en alzoo tot het eeuwig leven kome. Leer mij beseffen van hoe groote waarde de tijd dezes levens is, waarvan de eeuwigheid afhangt.

U kledende, bid :

Had ik door de zonde dat schoone kled van de eerste rechtvaardigheid niet verloren, ik zou niet noodig hebben, mij nu door klee-

deren tegen zoovele ongemakken te verweren en door deze de ongeregeldheid mijner ledematen te bedekken.

Vergun mij, Heer! dat deze kleederen mij altijd eene aanleiding zijn om mij te verootmoedigen, en dat ik mij nooit daarop verhoovaardige.

Gekleed zijnde, kniel neer en bid:

Wij gelooven, o Heer! dat Gij hier tegenwoordig zijt, dat Gij ons ziet, dat Gij ons hoort, en dat al onze gedachten, al onze neigingen en de meest verborgen bewegingen van ons hart aan U bekend zijn.

Verzoek den bijstand van den Heiligen Geest.

Kom, o Heilige Geest! vervul de harten der geloovigen, die hier vergaderd zijn, en ontsteek in ons het vuur van uwe goddelijke liefde.

O God! die de geloovigen onderwezen hebt, en verlicht door het licht des Heiligen Geestes, dat Gij in hunne harten gestort hebt, geef ons door dienzelfden Geest eene ware wijsheid,

die ons doe kennen en beminnen, hetgeen heilig is, opdat wij, smakende de vertroosting van dien Geest van heiligheid, altijd mogen verheugd zijn, door onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden Heiligen Geest, God in alle eeuwigheid. Amen.

Aanbid God en dank Hem voor zijne weldaden.

Wij erkennen o God! dat Gij onze opperste Heer en Meester zijt; dat wij geheel in uwe macht zijn, en zonder U, die ons geschapen hebt, niets vermogen. Gij zijt het, o Heer! die ons het leven gegeven hebt en ons onderhoudt in het leven; Gij zijt het, die ons verlost en tot het Christendom geroepen hebt, die ons na dit leven de eeuwige zaligheid bereid hebt en de middelen geeft om tot het geluk der zaligen te geraken. Wij danken U, o Heer! voor alle gunsten en genade, die wij van het begin onzes levens af ontvangen hebben, en nog dagelijks van uwe oneindige goedheid ontvangen. Houd nooit op, o God! uwen

zegen over ons uit te storten. Zend ons uwen goddelijken bijstand; verlicht ons verstand door de stralen van uw goddelijk licht; versterk onze zwakheid; vervul onze harten met uwe liefde; genees de bedorvenheid van onzen wil, opdat wij, overwinnende al het geweld van onze zichtbare en onzichtbare vijanden, U door een heilig gebruik van uwe genade mogen behagen.

Het gebed des Heeren.

Onze Vader! die in de hemelen zijt; geheiligd zij uw naam; uw rijk toekome; uw wil geschiede op de aarde als in den hemel; geef ons heden ons dagelijksch brood; en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren; en leid ons niet in bekoring; maar verlos ons van den kwade. Amen.

De groetenis des engels.

Wees gegroet, Maria, vol van genade! de Heer is met u; gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams,

Jezus. Heilige Maria, moeder Gods! bid voor ons zondaren, nu en in de ure van onzen dood. Amen.

Het geloofsbegrip der apostelen.

1. Ik geloof in God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde.

2. En in Jezus Christus, zijnen eenigen Zoon, onzen Heer.

3. Die ontvangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de reine maagd Maria.

4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus; die gekruist, gestorven en begraven is.

5. Die nedergedaald is ter helle, en ten derden dage verrezen van de dooden.

6. Die opgeklommen is ten hemel, en zit aan de rechterhand van God, zijn almachtigen Vader.

7. En van daar zal komen oordeelen levenden en dooden.

8. Ik geloof in den Heiligen Geest.

9. De heilige katholieke kerk; gemeenschap der heiligen.

10. Vergeving der zonden.
11. Verrijzenis des vleesch.
12. En het eeuwig leven. Amen.

De tien geboden Gods.

1. Één God aanbid.
2. Niet ijdel zweer.
3. Den zondag vier.
4. Eer vader en moeder.
5. Ontneem met wil noch met werk het leven aan uwen broeder.
6. Doe geen onkuishheid; niemands vrouw onteer.
7. Steel niet.
8. Geef geen valsch getuigenis.
9. Begeer noch vrouw,
10. Noch iets, dat anderen eigen is.

De vijf geboden der kerk.

1. 's Zondags en 's heiligendags hoor mis, 't is een gebod.
2. Biecht uwe zonden ééns ten minste alle jaren.

3. Ontvang op Paschen het heilig sacrament van onze altaren.

4. De heilige dagen vier tot eer en dienst van God.

5. Op vastendag zult gij u naar kerkgebruik versterven; 's vrijdags en zaterdags gedenk het vleesch te derven.

*Verzoek Gods genade om Hem dezen dag
niet te vergrammen.*

v. Vervaardig U, o Heer! ons dezen dag van alle zonden te behoeden.

a. Ontferm U onzer, Heer! ontferm U onzer.

v. Stort, o Heer! uwe barmhartigheid over ons nit.

a. Gelijk wij altijd op U gehoopt hebben.

v. Heer! verhoor ons gebed.

a. En ons geroep kome tot U.

Almachtig, eeuwig God! die ons tot het begin van dezen dag bewaard hebt, bescherm ons vandaag door den bijstand uwer genade, opdat wij tot geene zonde vervallen, maar

dat al onze gedachten, woorden en werken door het licht uwer wijsheid bestuurd worden tot het onderhouden van uwe rechtvaardige geboden, door onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des Heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. Amen.

Verzoek den bijstand van uwen heiligen engel-bewaarder.

O God! die door eene onuitsprekelijke voorzienigheid U verwaardigt uwe heilige engelen tot onze behoeding te zenden, wij bidden U ootmoedig, dat wij hier door hunne zorg altijd tegen het geweld van onze vijanden beschermd worden en ons in de hemelsche vreugde, die Gij ons bereid hebt, in hun gezelschap eeuwig mogen verheugen. Amen.

Draag al uwe werken aan God op.

Wij zijn, o Heer! tot geen ander doel in deze wereld, dan om uwen heiligen wil te volbrengen en U te dienen volgens den staat,

waarin uwe goddelijke voorzienigheid ons gesteld heeft. Ontvang goedertierenlijk, o God! de offerande, die wij U opdragen van alle werken, die ons dezen dag te doen staan. Geef ons de genade om ootmoedig en getrouw te volbrengen, al wat Gij van ons eischt, en maak, dat wij bij al onze gedachten, woorden en werken geen ander inzicht hebben, dan U te behagen en uwen heiligen naam te eeren.

Schenk ons, o Heer! uwen zegen, bescherm ons tegen alle kwaad, leid ons tot het eeuwig leven en vergun door uwe goddelijke barmhartigheid, dat de zielen der overleden geloovigen in vrede rusten. Amen.

AVOND-GEBEDEN.

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Amen.

Stel u in de tegenwoordigheid Gods en bid:

Wij gelooven, o Heer! dat Gij hier tegen-

woordig zijt, dat Gij ons ziet, dat Gij ons hoort, en dat al onze gedachten, al onze neigingen en de meest verborgen bewegingen van ons hart aan U bekend zijn.

Verzoek den bijstand van den Heiligen Geest.

Kom, o Heilige Geest! vervul de harten der geloovigen, die hier vergaderd zijn, en ontsteek in ons het vuur van uwe goddelijke liefde.

O God! die de geloovigen onderwezen hebt en verlicht door het licht des Heiligen Geestes, dat Gij in hunne harten gestort hebt, geef ons door dienzelfden Geest eene ware wijsheid, die ons doe kennen en beminnen hetgeen heilig is, opdat wij, smakende de vertroostingen van dien Geest van heiligheid, altijd mogen verheugd zijn door onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid van denzelfden Heiligen Geest, God in alle eeuwigheid. Amen.

Aanbid God en dank Hem voor zijne weldaden.

Wij erkennen, o God! dat Gij onze opperste Heer en Meester zijt; dat wij geheel in uwe macht zijn, en zonder U, die ons geschapen hebt, niets vermogen. Gij zijt het, o Heer! die ons het leven gegeven hebt en ons onderhoudt in het leven; Gij zijt het, die ons verlost en tot het christendom geroepen hebt, die ons na dit leven de eeuwige zaligheid bereid hebt en de middelen geeft om tot het geluk der zaligen te geraken. Wij danken U, o Heer! voor al uwe gunsten en genade, die wij ontvangen hebben van het begin onzes levens af en nog dagelijks van uwe oneindige goedheid ontvangen. Houd nooit op, o God! uwen zegen over ons uit te storten. Zend ons uwen goddelijken bijstand; verlicht ons verstand met de stralen van uw goddelijk licht; versterk onze zwakheid; vervul onze harten met uwe liefde; genees de bedorvenheid van onzen wil, opdat wij, overwinnende al het geweld van onze zichtbare en onzichtbare

vijanden, U door een heilig gebruik van uwe genade mogen behagen.

Belijd uwe zonden.

Ik belijd voor den almachtigen God, voor de heilige Maria altijd maagd, den heiligen Michaël aartsengel, den heiligen Johannes den dooper, de heilige apostelen Petrus en Paulus en alle heiligen, en voor u, mijne broeders, dat ik zeer gezondigd heb met gedachten, woorden en werken.

*Verzoek God uwe zonden te mogen kennen
en verfoeien.*

O Heer! wij zijn verblind en verhard in onze misdaden, indien Gij ons niet bestraalt met uw heilig licht om ons die te doen kennen, en een waarachtig berouw instort, opdat wij die mogen haten en verfoeien. Vergun ons, o Heer! deze genade, waar wij U uit geheel ons hart om bidden.

Onderzoek des gewetens.

Bid na het onderzoek.

Van al mijne zonden, misdaden en verzuimen,

waardoor ik U, o God! vergramd heb, belijd ik mijne schuld, mijne schuld, mijne overgroote schuld. Daarom bid ik de heilige Maria altijd maagd, den heiligen Michaël aartsengel, den heiligen Johannes den dooper, de heilige apostelen Petrus en Paulus en alle heiligen, en u, broeders, bij den Heer onzen God voor mij te willen bidden.

De almachtige God zij ons genadig en, al onze zonden vergevende, geleide Hij ons tot het eeuwig leven. Amen.

De almachtige en barmhartige Heer verleene ons genadig kwijtschelding, ontbinding en vergiffenis van al onze zonden. Amen.

Bid God om vergiffenis.

Heer! handel ons niet volgens de verdiensten onzer misdaden, en doe ons niet dragen de rechtvaardige straf onzer ongerechtigheden.

Gedenk niet, o Heer! aan onze verledene zonden; dat uwe barmhartigheid ons voorkome, want wij zijn zeer arm en behoeftig geworden.

Gij zijt, o God! onze eenige hoop en zalig-

heid; help ons, verlos ons en vergeef ons al onze misdaden tot eer en verheffing van uwen heiligen naam.

O God! wiens rechtvaardigheid door de zonden vergramd en wiens barmhartigheid door de boetvaardigheid verworven wordt, ontvang genadig de gebeden uws volks, dat zich nederwerpt voor het aanschijn uwer heerlijkheid; neem weg de roeden van uw rechtvaardig oordeel en bevrijd ons van de straffen, die wij door onze misdaden verdiend hebben, door onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des Heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. Amen.

Bid het *gebed des Heeren*, de *groetenis des engels* en het *geloofsbegrip der apostelen*.

Bid God voor de overledenen.

God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen! geef aan uwe dienaren en dienaressen vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding, waar zij altijd naar verlangd hebben, door onze ootmoedige gebeden

mogen verwerven, Gij, die leeft en heerscht in alle eeuwigheid. Amen.

Dat de zielen der overledene geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. Amen.

*Bid God, dat Hij u gedurende dezen nacht
bescherme.*

Bescherm ons, o Heer! terwijl wij waken; bewaar ons, terwijl wij slapen, opdat wij met Christus gewaakt hebbende, in vrede mogen rusten.

v. Verwaardig U, o Heer! ons dezen nacht van alle zonden te behoeden.

a. Ontferm U onzer, Heer! ontferm U onzer.

v. Stort, o Heer! uwe barmhartigheid over ons uit.

a. Gelijk wij altijd op U gehoopt hebben.

v. Heer! verhoor ons gebed.

a. En ons geroep kome tot U.

Wij bidden U, o Heer! bezoek deze woning en drijf er uit alle listen en lagen van den helschen vijand; dat uwe heilige engelen daarin wonen om ons in vrede te bewaren, en dat

uw zegen altijd over ons blijve, door onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des Heiligen Geestes, God in alle eeuwigheid. Amen.

De almachtige en barmhartige God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, verleene ons een gerusten nacht en een zalig einde. Hij zegene ons en beware ons altijd onder zijn goddelijke bescherming. Amen.

Op uwe rustplaats u begevende, maak het teeken des heiligen kruises.

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Geheiligd zij de dag en de uur van de geboorte, van den dood en van de verrijzenis onzes Heeren Jezus Christus. Mijn God! doe mij de genade van wel te leven en zalig te sterven!

Als gij in uw bed ligt.

Behoed ons, Heer! als wij waken; bewaar ons, als wij slapen, opdat wij met Christus gewaakt hebbende in vrede mogen rusten.

Zegen u met het teeken des heiligen kruises.

In den naam des Vaders, en des Zoons,
en des Heiligen Geestes. Amen.

BIJ HET EINDE VAN HET AVOND-GEBED.

Tot U hef ik mijne oogen op; op U rust ik, mijn God, Vader der barmhartigheden!

Zegen en heilig mijne ziel met uwen hemelschen zegen, opdat zij uwe heilige woonplaats worde en de eeuwige troon uwer heerlijkheid, en dat er in haar als in eenen U waardigen tempel niets gevonden worde, dat de oogen uwer majesteit mishagen kan.

Zie op mij naar de grootheid uwer goedheid en naar de menigvuldigheid uwer erbarmingen, en verhoor het gebed van uwen armen dienaar, die hier in het land van de schaduw des doods als balling omzwerft.

Bescherm en bewaar mijne ziel tusschen zoo menig gevaar van dit vergankelijk leven, en leid mij door uwe genade langs den weg van vrede tot de klaarheid van het eeuwig vaderland. Amen.

BEMERKINGEN OP DEN ARBEID.

De mensch wordt tot den arbeid geboren, gelijk de vogel om te vliegen.

JOB. V : 7.

Niemand kan zich van den arbeid vrijpleiten. Iedereen is verplicht de werken te doen, die zijn beroep, staat, bekwaamheid en gelegenheid medebrengt; en dit om de volgende redenen:

1o. Omdat wij misdadige kinderen zijn van den zondigen Adam, in wien ook tegen ons dit vonnis is uitgesproken: *De aarde zal ontzegd zijn om uwentwil; met arbeid zult gij er van eten al de dagen uws levens. In het zweet uws aangezichts zult gij het brood nuttigen.* De spijs moet dus gekocht worden voor den prijs van den arbeid. Alwie weigert te werken, heeft ook geen recht om te eten.

2o. Opdat de duivel ons nooit ledig vinde. De ledigheid wordt het oorkussen van den duivel genoemd. Zij verkwist den kostbaren tijd en bemoeit zich met ijdele dingen. De nietsdoeners loopen ledig bij de huizen, en

niet alleen ledig, maar ook klapachtig en nieuwsgierig, snappende hetgeen niet betaamt. Het is genoeg om verloren te gaan, dat men onnut en niet werkzaam is.

30. Opdat men zijn eigen brood ete, en niet slechts niemand tot last worde, maar zelfs in staat zij anderen bij te staan. Dat ieder *met zijne handen iets goeds werke, opdat hij moge hebben om mede te deelen dengene die gebrek lijdt*, gebiedt de apostel. En bij dit gebod heeft de apostel Paulus ook zijn voorbeeld gevoegd. Want, niettegenstaande zijnen apostolischen arbeid, werkte hij nog daarenboven met zijne handen om, zegt hij tot de geloovigen, *niemand van u tot last te zijn, maar opdat wij onszelven u tot een voorbeeld zouden geven. Gij weet zelven wel*, zegt hij elders, *hoe deze handen mij gediend hebben tot hetgeen ik en degenen, die met mij waren, van noode hadden.*

Opdat nu onze arbeid Gode een behagelijk boetoffer en ons voordeelig zij, moet die geschieden tot eer en heerlijkheid van God,

volgens dit gebod des apostels: *Alwat gij doet, hetzij in woorden of in werken, doet het alles in den naam van den Heer Jezus Christus*; dat is, met inzicht van Gods wil daardoor te volbrengen, Hem te verheerlijken en te behagen. Het is niet genoeg met den mond te zeggen: Heer! ik wil dit werk doen ter uwer eere; wij moeten die begeerte in het hart hebben, ze dikwijls vernieuwen, en ons uitwendig zóó gedragen, dat men met waarheid van ons zeggen kan: die mensch leeft en werkt voor God den Heer; hij is een godvreezend dienaar des Heeren.

Sla te dien einde dikwijls de oogen des geloofs op onzen Heer Jezus Christus, en vereenig uw inzicht met het heilige doel, dat Hij in zijne werken gehad heeft.

Niemand heeft den wil Gods zóó volmaakt volbracht en zijne heerlijkheid zóó gezocht, als Hij. Aldus zullen uwe werken, hoe gering zij ook zijn, door deze vereeniging Gode aangenaam zijn en uw geluk bevorderen.

GEBED VOOR DEN ARBEID.

Heer Jezus ! in vereeniging met uw heilig inzicht, waarmede Gij op aarde uwe werken gedaan en opgedragen hebt aan uwen hemelschen Vader, offer ik U al mijne werken op ; wil ze door den invloed uwer genade voorkomen en door uwe medewerking voltrekken, opdat zij mogen geschieden tot eer en lof van uwen naam, tot mijne zaligheid en tot voordeel van mijn naaste. Amen.

NA DEN ARBEID.

Ik dank U, Heer ! voor de ondersteuning, die ik bij het volbrengen van mijn arbeid op nieuw van U mocht ondervinden. Zoo er iets goeds in is, U alleen zij daarvan de eer ! En wat er door mijne schuld niet goed in is, wil dat genadig vergeven. — Heer ! Gij hebt mij weder mijne taak ten einde doen brengen en vergunt mij thans eenige rust te nemen om mij tot het volgende werk in staat te stellen. Doe mij van die ontspanning een goed gebruik maken. Dat ik met nieuwen lust mijn arbeid

hervatte en ook daarbij aan U blijve gedenken.
Amen.

VOOR EENE GODSDIENSTIGE LEZING.

God van alle waarheid! bereid Gij zelf onze harten, opdat deze lezing niet tot onze veroordeeling, maar tot onze stichting diene, ons wijzer make en met nieuwen lust vervulle tot het onderhouden van uwe heilige geboden.
Amen.

NA EENE GODSDIENSTIGE LEZING.

Prent, mijn God! de heilige waarheden, die ik zoo even las, diep in mijn geheugen en in mijn hart, opdat ik ze nimmer vergete, maar door uwe genade altijd in beoefening brenge.
Amen.

GEBED VOOR DEN MAALTIJD.

Aller oogen wachten op U, o Heer! Gij geeft hun spijs te rechter tijde. Gij opent uwe hand en vervult al wat leeft met uwen zegen.

Eere zij den Vader, enz. Gelijk het was, enz.
Heer! ontferm U onzer.

Christus! ontferm U onzer.

Heer! ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

Heer! zegen ons en deze uwe gaven, die
wij van uwe milde hand ontvangen, door
Christus onzen Heer. Amen.

De Koning der eeuwige heerlijkheid ver-
waardige zich ons eens deelachtig te maken
aan zijn hemelschen maaltijd. Amen.

GEBED NA DEN MAALTIJD.

Wij danken U, Heer! almachtig God! voor
al uwe gunsten en weldaden, Gij die leeft en
heerscht in alle eeuwigheid. Amen.

Heer! ontferm U onzer.

Christus ontferm U onzer.

Heer! ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

Heer! verwaardig U allen, die ons om uwen
naam goeddoen, met het eeuwig leven te
vergeldden. Amen.

Laat ons den Heer loven !

God zij gedankt !

Dat de zielen der overledene geloovigen door
Gods barmhartigheid in vrede rusten ! Amen.

WENKEN OVER HET VERKIEZEN VAN EEN STAAT.

*Toon mij uwe wegen en leer mij uwe
paden. Bestuur mij in uwe waarheid
en onderwijs mij.* PSALM. XXIV : 4, 5.

Men brengt zijne zaligheid voorzeker in groot gevaar, als men zonder roeping van God een staat aanvaardt. Tot de gelukkige keus van een staat dienen vooral een deugdzaam gedrag in den jeugdigen leeftijd, een aanhoudend gebed om den goddelijken bijstand en eene verlichte zelfkennis. — Eer men tot zulk een keus overgaat, raadplege men een wijzen, gemoedelijken man, overdenke rijpelijk, of men wel den vereischten aanleg tot dezen of genen staat van den hemel ontvangen heeft, of men waarlijk zijn eenwig geluk daarin zal kunnen bewerken. Men neme vooral en meer dan ge-

woonlijk, zijn toevlucht tot de genade-middelen van den godsdienst, het gebed en de heilige sacramenten.

GEBED OM EEN GODE BEHAGELIJKEN
STAAT TE VERKIEZEN.

O Heer! ik aanbid uwe goddelijke schikking, waardoor Gij aan ieder zijn eigene gave uitreikt en hem verkiest tot dien staat, waardoor Gij hem wilt zaligmaken, onder verplichting van te blijven in het beroep, waarin hij geroepen is. Ik geloof, dat Gij mij door uwe eeuwige voorzienigheid tot eenen zekeren staat geschikt hebt, die tot nu toe aan uwe goddelijke majesteit alleen bekend is. Wetende, dat ik geen anderen weg mag inslaan, dan dien Gij van eeuwigheid voor mij bereid hebt, en dezen nog niet kennende ben ik ongerust. Dit beweegt mij, o eeuwige Wijsheid! om mij voor uwen troon te komen nederwerpen en mijn hart voor U uit te storten. Want wie van de menschen kan Gods onbegrijpelijke

schikking openbaren, of weten, wat God wil? De gedachten van sterfelijke menschen zijn onzeker; ja zelfs met groote moeite begrijpen wij wat op aarde en om ons is. Wie zal dan kunnen doorgronden de dingen, die in den hemel zijn? En wie zal uwen wil weten, indien Gij hem geen wijsheid geeft en uwen Heiligen Geest over hem niet uitstort? Spreek dan, Heer! want uw dienaar (uw dienaress) hoort. Heer! wat wilt Gij, dat ik doe? Zend uit uw licht en uwe waarheid om mij te brengen tot dien staat, waartoe Gij mij roept. Maak mij den weg bekend, dien ik moet bewandelen, want tot U heb ik mijne ziel opgeheven. Leer mij uwen wil doen, want Gij zijt mijn God! In U stel ik al mijn vertrouwen door onzen Middelaar Jezus Christus, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in alle eeuwigheid. Amen.

GEBED TOT EEN PATROON OF BESCHERM-
HEILIGE.

Heilige N., toen ik door den heiligen doop in de kerk van Christus werd ingelijfd, is mij

uw naam gegeven, en ben ik alzoo onder uwe bijzondere bescherming gesteld. Wie zal zeggen, tegen hoeveel geestelijk en lichamelijk onheil uwe beschermende voorspraak mij beveiligd heeft, hoeveel goede gaven mij op uwe liefderijke voorbede door God geschonken zijn? Heilige N., ik dank u voor deze uwe liefde jegens mij. Houd toch niet op, bid ik u, met over mij te waken. Beveel voortdurend mijne geestelijke en lichamelijke belangen in de goedheid des Heeren aan. Bid voor mij, dat uw naam, dien ik draag, mij steeds herinnere aan het voorbeeld, dat mij in uw heilig leven ter navolging gegeven is. Christus heeft u versterkt om zijne voetstappen standvastig te volgen; bid Hem, dat Hij ook mij gelieve te versterken, opdat ik in u Hem navolge, opdat ik uw naam, en alzoo den naam van christen meer en meer waardig worde, en gelijk gij onzen Heiland getrouw moge zijn in leven en in sterven. Amen.

GEBED OP EEN VERJAARDAG.

O Heer, die groot in goedertierenheid zijt en getrouw! de dag, dien Gij mij weder doet beleven, de verjaardag mijner geboorte, is voor mij een dag van vele dankbare herinneringen. Hij predikt mij uwe goedheid en liefde op het krachtigste. Hij was de aanvang van die oneindige reeks van weldaden, waarmede Gij mij begunstigd hebt. Bij mijne geboorte was ik een kind der gramschap, een voorwerp van uw goddelijk misnoegen, uwe liefde geheel onwaardig. Maar Gij, wiens lust het is onverplicht en boven verdiensten wél te doen, hebt mij toen in genade aangezien, in het bad der wedergeboorte mij van de erfzonde gezuiverd, van satan's macht bevrijd en in uw zalig verbond opgenomen, opdat Gij mij tot Vader en ik U tot kind zou wezen.

Die genade hebt Gij, Vader der barmhertigheid! door vele andere gunstbewijzen doen opvolgen, die ik elken nieuwen dag mijns levens weer van U ontvangen mocht. Gij toch waart mijn Leidsman en Beschermmer van mijne

jeugd af aan. Uw zorg en uw toezicht hebben steeds mijn geest bewaard. Hoe zal ik U voor dat alles danken, hoe uwe goedheid naar waarde prijzen? Wat zal — wat kan ik U wedergeven voor al wat ik van U ontvangen heb?

Heer! ik wil U te allen tijde daarvoor loven. Uw lof zal altijd in mijn mond zijn. Mijn ziel zal steeds in U roemen. U wil ik al mijne levensdagen het offer van erkentenis opdragen.

Doch, wat spreek ik van U te zullen loven, — ik, die mij zoo menige ondankbaarheid tegen U bewust ben, en die zoo menigmaal mijne plechtige beloften om U al de dagen mijns levens te dienen, ontrouw werd! De dag van heden herinnert het mij levendig, dat ik een jaar voleindigde, dat weder door menig blijk van ondank en ontrouw werd gekenmerkt.

Neen, Heer! ik durf U daarom niets beloven; ik roep slechts vol schaamte tot U: keer toch uw aangezicht van mij niet af en wijk in uwe gramschap niet weg van nwen dienaar.

Handel met mij niet naar mijne verdiensten, doch gedenk mijner naar uwe barmhartigheid om uwe goedheid, Heer! Geef, dat ik voortaan uwe weldaden beter waardeere, dankbaarder er aan beantwoorde, en dat geheel mijn leven eene eer zij voor U!

Gij, mijn God! kent en doorgrondt mij. Gij weet, dat ik daartoe thans het ernstige voornemen heb opgevat. Ja, Gij zijt het zelf, die dit goede besluit in mij werkt. Voltrek dan ook genadig wat Gij in mij begonnen hebt. Wees mijne kracht in mijne zwakheid. Wees Gij mijn helper, en verlaat of verstoot mij niet, o God, mijn Zaligmaker! Dan zal ik de beloften, die ik U bij den heiligen doop gedaan heb, getrouw bewaren en voor uw aangezicht wandelen in heiligheid en gerechtigheid al de dagen mijns levens.

Zie dan, Heer! op mij, en ontferm U mijner. Ik heb beloofd uwe geboden stipt te onderhouden; maak, dat mijne wegen bestuurd worden tot het onderhouden van uwe bevelen. Bevestig mijne gangen in uwe paden,

dat mijne voeten niet uitglijden. Toon uwe groote barmhartigheid over mij, Gij, die zalig maakt degenen, die oprecht van harte zijn en op U al hunne hoop stellen. Amen.

GEBED VÓÓR DE HEILIGE MIS.

Zie, o Heer! op uwen armen dienaar, die voor uw heilig altaar verschijnt om U die offerande aan te bieden, welke uw beminde Zoon heeft ingesteld. Het is plicht, dat wij alzoo uwe opperheerschappij over ons met een dankbaar en vernederd hart erkennen en door Jezus Christus voor uw aanschijn genade zoeken. Geef, o Heer! dat ik, hetgeen uwe kerk ons omtrent dit geheim volgens uw woord leert door een onwankelbaar geloof aanneme; dat ik hier voor uw goddelijk aanschijn met ootmoedigen eerbied en met een oprecht en ongeveinsd hart verschijne; en dat, terwijl ik U door deze offerande en door mijne woorden zoek te eeren, de verborgen boosheid of ongeregeldheid van mijn hart U niet onteere,

vermits het een schromelijke zaak is met U, o onbegrijpelijke Heer! te spotten. Bewaar ook mijne ziel voor alle verstrooidheid, waardoor zij zoo licht her- en derwaarts getrokken wordt, ook zoo ver, dat zij somwijlen zelve niet eens weet, wat zij tot U spreekt. Ontferm U mijner en geef, dat deze zichtbare offerande en de plechtigheden, waarmede zij verricht wordt, mijne zwakke ziel opheffen om U met uwen gekruisten Zoon te beminnen, opdat ik hierdoor barmhartigheid voor uw aangezicht vinde. Amen.

GEBEDEN DER HEILIGE MIS.

*De priester, staande aan den voet van het
altaar, teekent zich met het teeken des
kruises en zegt:*

In den naam des Vaders en des Zoons en
des Heiligen Geestes. Amen.

Ik zal ingaan tot het altaar Gods.

De dienaars antwoorden:

Tot God, die mijne jeugd verblijdt.

PSALM XLII.

P. Heer! wees mijn rechter en red mijne zaak van het onheilig volk; verlos mij van den boozen en bedriegelijken mensch.

D. Want Gij, o God! zijt mijne sterkte; waarom hebt Gij mij verstooten, en waarom ga ik zoo bedroefd, terwijl de vijand mij verdrukt?

P. Zend uit uw licht en uwe waarheid, die mij geleiden en brengen op uwen heiligen berg en in uwe woningen.

D. En ik zal ingaan tot het altaar Gods, tot God, die mijne jeugd verblijdt.

P. Ik zal U loven op de harp, o God, mijn God! Waarom zijt gij bedroefd, mijne ziel! en waarom ontstelt gij mij?

D. Betrouw op God, want ik zal Hem nog danken, de zaligheid mijns aanschijns, en mijn God.

P. Eere zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest.

D. Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

P. Ik zal ingaan tot het altaar Gods.

D. Tot God, die mijne jeugd verblijdt.

P. Onze hulp is in den naam des Heeren.

D. Die hemel en aarde gemaakt heeft.

P. Ik belijd voor den almachtigen God, voor de heilige Maria, altijd maagd, den heiligen Michaël aartsengel, den heiligen Johannes den Dooper, de heilige apostelen Petrus en Paulus, voor alle heiligen, en voor u, broeders! dat ik zeer gezondigd heb met gedachten, woorden en werken, door mijn schuld, mijn schuld, mijn overgroote schuld. Daarom bid ik de heilige Maria, altijd maagd, den heiligen Michaël aartsengel, den heiligen Johannes den Dooper, de heilige apostelen Petrus en Paulus, alle heiligen, en u, broeders! bij den Heer onzen God voor mij te willen bidden.

D. De almachtige God zij u genadig, vergeve u uwe zonden en geleide u tot het eeuwig leven.

P. Amen.

*De dienaars doen vervolgens de schuldbelijdenis
met dezelfde woorden als de priester; doch
in plaats van: u, broeders,
zeggen zij: u, vader.*

P. De almachtige God zij u genadig, vergeve u uwe zonden en geleide u tot het eeuwig leven.

D. Amen.

P. De almachtige en barmhartige Heer verleene ons kwijtschelding, ontbinding en vergiffenis van al onze zonden.

D. Amen.

P. O God! Gij zult U tot ons keeren, en ons wederom doen herleven.

D. En uw volk zal zich in U verblijden.

P. Toon ons, Heer! uwe barmhartigheid.

D. En geef ons uwe zalige hulp.

P. Heer! verhoor mijn gebed.

D. En mijn geroep kome tot U.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. Laat ons bidden.

De priester zegt, terwijl hij tot het altaar opgaat:

Wij bidden U, Heer! neem onze boosheden van ons weg, opdat wij tot het heilige der heiligen met een zuiver gemoed mogen ingaan, door Christus onzen Heer. Amen.

Wij bidden U, Heer! door de verdiensten van uwe heiligen, wier overblijfselen hier zijn, en van alle heiligen, dat Gij U verwaardigt al mijne zonden te vergeven. Amen.

Terwijl de priester den INTROITUS leest.

(Laat, o Heer! ons gebed voor uw aangezicht komen; neig uw oor tot onze bede. Wij storten onze gebeden voor uw aangezicht uit, niet steunende op onze gerechtigheden, maar op uwe menigvuldige ontfermingen. Eere zij den Vader, enz. Laat, o Heer! enz.)

P. Heer! ontferm U onzer.

D. Heer! ontferm U onzer.

P. Heer! ontferm U onzer.

D. Christus! ontferm U onzer.

P. Christus! ontferm U onzer.

D. Christus! ontferm U onzer.

P. Heer! ontferm U onzer.

D. Heer! ontferm U onzer.

P. Heer! ontferm U onzer.

Eere zij aan God in het allerhoogste, en op aarde vrede den menschen van goeden wil. Wij loven U. Wij prijzen U. Wij aanbidden U. Wij verheerlijken U. Wij danken U om uwe groote heerlijkheid. Heere God! Hemelsche Koning! God, almachtig Vader! Heer Jezus Christus, eeniggeboren Zoon! Heere God, Lam Gods, Zoon des Vaders, die wegneemt de zonden der wereld, ontferm U onzer; die de zonden der wereld wegneemt, neem ons smeekebed aan; die zit aan de rechterhand des Vaders, ontferm U onzer. Want Gij alleen zijt de Heilige. Gij alleen zijt de Heer! Gij alleen zijt de Allerhoogste, o Jezus Christus! met den Heiligen Geest, in de heerlijkheid van God den Vader. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. Laat ons bidden.

Terwijl de priester de COLLECTA leest.

(Geen mensch, o Heer! kan iets ontvangen, indien het hem niet van den hemel gegeven wordt. Ja, Heer! alle goede gift en alle volmaakte gave is van boven, afkomende van U, Vader der lichten! Daarom hef ik mijne oogen op tot U, die in den hemel woont. Evenals de oogen der knechten gevestigd zijn op de handen hunner heeren, en gelijk de oogen eener dienstmaagd op de handen harer vrouw, zoo zien mijne oogen op U, mijn Heer en mijn God! totdat Gij U mijner ontfermt en mij verleent hetgeen ik van U verzoek.)

Indien men de les van den dag niet bij zich heeft, kan men lezen: Onderricht aangaande het gebed. Bldz. 1.

Terwijl de priester het GRADUAAL leest.

(Heer! Gij hebt bevolen uwe geboden stipt te onderhouden. Ach, of mijne wegen bestuurd werden om uwe bevelen te onderhou-

den! Stel binnen mij, o Heer! uwen Geest en maak, dat ik in uwe geboden wandele, en al uwe voorschriften onderhoude en volbreng.)

Almachtig God! die de lippen van den profeet Isaias met een vurigen steen gezuiverd hebt, zuiver mijn hart en mijne lippen, en verwaardig U door uwe genadige ontferming mij zóó te zuiveren, dat ik uw heilig evangelie waardig moge verkondigen, door Christus onzen Heer. Amen.

Heer! geef mij uw zegen.

De Heer zij in mijn hart en op mijne lippen, opdat ik waardig en naar behooren zijn evangelie moge verkondigen. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. Vervolg van het heilig evangelie naar. . .

D. Eere zij U, Heer!

Indien men het EVANGELIE niet bij zich heeft, kan men lezen: Onderricht aangaande het gebed. Bldz. 1.

Na het EVANGELIE.

D. Lof zij U, Christus.

P. Dat door de woorden van het evangelie onze gebreken uitgewischt mogen worden.

GELOOFSBELIJDENIS.

Ik geloof in éénen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en van aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in éénen Heer, Jezus Christus, den eeniggeboren Zoon Gods; uit den Vader vóór alle eeuwen geboren. God van God, licht van licht, waarachtig God van den waarachtigen God; geboren en niet gemaakt; van één zelfstandigheid met den Vader; door wien alles gemaakt is. Die om ons menschen en om onze zaligheid nedergedaald is uit den hemel, en het vleesch heeft aangenomen door den Heiligen Geest uit de maagd Maria. En Hij is mensch geworden. Hij is ook voor ons gekruist onder Pontius Pilatus; Hij heeft geleden en is begraven. En ten derden dage is Hij verzen volgens de schrifturen. Hij is opge-

klommen ten hemel, en zit aan de rechterhand des Vaders. Hij zal wederkomen met heerlijkheid om te oordeelen levenden en dooden; wiens rijk geen einde zal hebben. Ik geloof in den Heiligen Geest, die Heer is en het leven geeft; die uit den Vader en den Zoon voortkomt; die met den Vader en den Zoon te zamen aanbeden en mede verheerlijkt wordt; die door de profeten gesproken heeft. Ik geloof ééne, heilige, katholieke en apostolische kerk. Ik belijd één doop tot vergeving der zonden. Ik verwacht de verrijzenis der dooden, en het eeuwig leven. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. Laat ons bidden.

Terwijl de priester het OFFERTORIUM leest.

(Van den opgang der zon tot haren ondergang zal uw naam, o God! groot zijn onder de heidenen, en op alle plaatsen zal U offerande gebracht en uwen naam een zuivere offerande opgedragen worden.)

Hij draagt het brood op, zeggende:

Heilige Vader, almachtig, eeuwig God! neem aan deze onbevleete offerande, die ik, uw onwaardige dienaar, aan U, mijnen levenden en waren God, opdraag voor mijne ontelbare zonden, struikelingen en onachtzaamheden en voor allen, die hier tegenwoordig zijn, als ook voor alle geloovige christenen, zoo levenden als dooden, opdat zij mij en hun ten eeuwigen leven strekke. Amen.

Hij doet wijn en water in den kelk en zegt:

O God! die de waardigheid der menschelijke natuur op eene wonderbare wijze geschapen, en nog wonderbaarder hersteld hebt, geef ons door het geheim van dit water en dezen wijn, dat wij deelachtig mogen worden aan de godheid van Hem, die zich verwaardigd heeft onze menschelijke natuur aan te nemen, Jezus Christus, uw Zoon, onze Heer, die met U leeft en heerscht in de eenheid des Heiligen Geestes, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Hij draagt den kelk op en zegt:

Heer! wij offeren U den beker des heils en bidden uwe goedertierenheid, dat die voor onze zaligheid, als ook voor die van de geheele wereld, met eenen liefelijken geur in de tegenwoordigheid uwer goddelijke majesteit opklimme. Amen.

Laat ons door U, o Heer! aangenomen worden in den geest van ootmoed en met een berouwhebbend hart; en laat onze offeranden zoodanig voor U volbracht worden, dat zij U aangenaam zij, Heere God!

Kom heiligmakende, almachtige, eeuwige God! en zegen deze offerande, uwen heiligen naam toebereid.

De priester wast zijne handen en zegt:

PSALM XXV.

Onder de onschuldigen zal ik mijne handen wasschen, en ik zal uw altaar omringen, Heer!

Opdat ik de stem des lofs aanhooren en al uwe wonderdaden verkondigen moge.

Heer! ik heb den luister van uw huis be-
mind en de woonplaats uwer heerlijkheid.

O God! verderf toch mijne ziel niet met de
goddeloozen, noch mijn leven met de bloed-
dorstige menschen.

Die de handen vol boosheid hebben; wier
rechterhand met giften vervuld is.

Doch ik heb in mijn onschuld gewandeld;
verlos mij en ontferm U mijner.

Mijn voet staat vast op den rechten weg;
in de vergaderingen zal ik U loven, Heer!

Eere zij den Vader en den Zoon en den
Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en
altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

*Voor het midden des altaars zich buigende,
zegt de priester:*

Neem, o Heilige Drievuldigheid! deze offe-
rande aan, die wij U opdragen ter gedach-
tenis van het lijden, de verrijzenis en de
hemelvaart onzes Heeren Jezus Christus; en
ter eere van de heilige Maria, altijd maagd,

van den heiligen Johannes den Dooper, van de heilige apostelen Petrus en Paulus, en van deze en van alle heiligen, opdat zij hun ter eer en ons ter zaligheid strekke, en zij zich verwaardigen in den hemel voor ons te bidden, wier gedachtenis wij houden op de aarde, door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

De priester keert zich tot het volk met de woorden:

Bidt, broeders! dat mijne en uwe offerande aangenaam moge worden bij God, den almachtigen Vader.

D. De Heer neme de offerande uit uwe handen aan tot lof en verheerlijking van zijnen naam, tot nut van ons en van zijne geheele heilige kerk.

P. Amen.

Terwijl de priester de SECRETA leest.

(Gij zijt, o Heer Jezus! priester in eeuwigheid, op de wijze van Melchisedech; maar een priester, die heilig zijt, zonder schuld,

onbesmet, afgezonderd van de zondaars. Gij hebt, o Heer! ons koningen en priesters gemaakt; doch, o God! maak ons ook heilig, neem weg onze smetten, gelief ons af te zonderen van de zondaars, opdat wij in heiligheid en gerechtigheid al onze dagen U mogen dienen, uw heilig altaar genaken, en deze heilige offerande voor uw aanschijn waardig opdragen, door U, onzen Hoogepriester, die met den Vader en den Heiligen Geest leeft en heerscht.)

PREFATIE.

P. Door alle eeuwen der eeuwen.

D. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. Heft uwe harten omhoog.

D. Wij hebben ze omhoog geheven tot den Heer.

P. Laat ons den Heer onzen God dankzeggen.

D. Dat is betamelijk en billijk.

Het is in waarheid betamelijk en billijk ,

redelijk en heilzaam, dat wij U altijd en overal dankzeggen, heilige Heer! almachtige Vader! eeuwige God! door Christus onzen Heer. Door wien de engelen uwe majesteit loven, de heerschappijen U aanbidden, de machten met beving U eeren, de hemelen en de krachten der hemelen en de zalige serafijnen met onderlinge vreugde U verheerlijken.

Wij bidden U, dat Gij ook onze stemmen wilt aannemen, die wij bij de hunne voegen, met ootmoedige belijdenis zeggende:

Heilig, Heilig, Heilig is de Heer, de God der heirscharen. Hemel en aarde zijn vol van uwe heerlijkheid. Hosanna in het allerhoogste! Gezegend, die daar komt in den naam des Heeren! Hosanna in het allerhoogste!

Hier begint het gedeelte der mis genaamd CANON.

Wij bidden U dan, goedertierenste Vader! en smeeken U ootmoedig door uwen Zoon Jezus Christus, onzen Heer, dat Gij met welgevallen aanneemt en zegent deze gaven, deze giften, deze heilige onbevleete offeranden, die wij U

opdragen, allereerst voor uwe heilige katholieke kerk, opdat Gij U verwaardigt haar vrede te geven, te bewaren, te vereenigen en de geheele wereld door te besturen, te zamen met uwen dienaar, onzen paus N., en onzen bisschop N., en met alle rechtgeloovigen en belijders van het katholiek en apostolisch geloof.

Gedachtenis voor levenden.

Wees, Heer! gedachtig uwe dienaren en dienaressen N. N.

Bij het MEMENTO der levenden.

(Denk bij dit N. N. aan hen, voor wie gij bijzonder wilt of moet bidden, ouders, bloedverwanten, vrienden, zieken, enz. Bid aldus: Behoed ze, o God! voor het kwaad; heilig ze in uwe waarheid en in uwe liefde; versterk ze door de kracht uwer sterkte; vervul ze met de kennis van uwen wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand, opdat zij waardig mogen wandelen, U, hunnen God, in alles behagen en vrucht dragen in alle goede werken. Amen.)

Wees ook allen gedachtig, die hier tegenwoordig zijn, wier geloof en godvruchtigheid U bekend zijn, voor wie wij U deze offerande van lof opdragen of die ze U opdragen voor zich en voor allen, die hun aangaan; voor de verlossing hunner zielen, voor hun behoudenis en welstand, en die U, den eeuwig levenden en waarachtigen God hunne geloften volbrengen.

Houdende gemeenschap en gedachtenis, allereerst van de roemwaardige Maria, altijd maagd, moeder van Jezus Christus, onzen God en Heer, alsmede van uwe heilige apostelen en martelaren, Petrus en Paulus, Andreas, Jacobus, Johannes, Thomas, Jacobus, Filippus, Bartholomeüs, Mattheüs, Simon en Thaddeüs, Linus, Cletus, Clemens, Sixtus, Cornelius, Cyprianus, Laurentius, Chrysogonus, Johannes en Paulus, Cosmas en Damianus, en van al uwe heiligen, bidden wij, dat Gij ons door hunne verdiensten en gebeden verleent, dat wij in alles met de hulp van uwe bescherming versterkt mogen worden, door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Wij bidden U dan, Heer! dat Gij deze opdracht van onze dienstbaarheid, alsmede van uwe gausche gemeente goedgunstig aanneemt, en onze dagen in uwen vrede bestuurt, en ons van de eeuwige verdoemenis gelieft te verlossen en onder de kudde uwer uitverkorenen te tellen, door Christus onzen Heer. Amen.

Wij bidden U, o God! dat Gij U verwaardigt deze offerande in alles te zegenen, aan te nemen, goed te keuren, redelijk en behaaglijk te maken, opdat zij voor ons worde het lichaam en het bloed van uwen allerliefsten Zoon, onzen Heer, Jezus Christus.

De priester het brood in de hand nemende, zegt:

Die daags vóór zijn lijden het brood genomen heeft in zijne heilige en eerwaardige handen, en zijne oogen opslaande naar den hemel tot U, o God! zijn almogenden Vader, U dankende, het gezegend, gebroken, en aan zijne discipelen gegeven heeft, zeggende: neemt en eet hiervan allen. Want dit is mijn lichaam.

Onder het opheffen der heilige hostie.

(Ik aanbid U, mijn Zaligmaker! voor mij aan het kruis opgeheven. Ik aanbid U onder de heilige sluiers, die U voor mijne oogen bedekken, niet alleen als wezenlijk op het altaar tegenwoordig, maar ook als werkelijk opgeofferd en geslacht voor mijne zonden.)

Hij neemt den kelk, zeggende:

Op dezelfde wijze, nadat het avondmaal gehouden was, nemende ook dezen heerlijken drinkbeker in zijne heilige en eerwaardige handen, insgelijks U dankende, heeft Hij dien gezegend en aan zijne discipelen gegeven, zeggende: neemt en drinkt hieruit allen.

Want dit is de drinkbeker van mijn bloed, van het nieuw en eeuwig verbond (verborgenheid des geloofs), dat voor u en voor velen vergoten zal worden tot vergeving der zonden.

Zoo dikmaals gij dit doen zult, zult gij het doen tot mijne gedachtenis.

Onder het opheffen van den kelk.

(Hemelsche Vader! ziedaar het bloed van uwen eenigen Zoon, dat voor mij verstort is. Verhoor toch, bid ik U, de stem, die om erbarming smeekt. Laat daarvan slechts één druppel op mijne ziel vallen, en laat mij nooit zoo ongelukkig zijn, van het eenigszins te ontheiligen.

Ik heb het door mijne misdaden vergoten, en Gij hebt het uit liefde voor mij verstort. Vergeef mij mijne verblindheid, en zie slechts op uwe onmetelijke liefde. Amen.)

Hierom, o Heer! gedachtig aan het zalig lijden van denzelfden Christus, uwen Zoon, onzen Heer, als ook aan zijne verrijzenis en heerlijke hemelvaart, offeren wij, uwe dienaren en ook uw heilig volk, aan uwe verheven majesteit van uwe giften en gaven eene zuivere offerande, eene heilige offerande, eene onbevleete offerande, het heilig brood des eeuwigen levens, en den drinkbeker van de altoosdurende zaligheid.

Verwaardig U, met een genadig en gunstig oog hierop neer te zien en dit heilig offer, deze onbevleete offerande aan te nemen, gelijk Gij met welgevallen hebt willen aannemen de giften van uwen dienaar, den rechtvaardigen Abel, en de offerande van onzen aartsvader Abraham, en die, welke uw hoogepriester Melchisedech U opgedragen heeft.

Ootmoedig bidden wij U, almachtige God! laat deze offerande door de handen van uw heiligen engel brengen op uw verheven altaar in de tegenwoordigheid van uwe goddelijke opperheerlijkheid, opdat wij allen, die aan dit altaar deelachtig zijnde, het allerheiligst lichaam en bloed van uwen Zoon zullen genuttigd hebben, met allen hemelschen zegen en genade mogen vervuld worden, door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Gedachtenis voor dooden.

Wees ook, Heer! gedachtig uwe dienaren en dienaressen N. N., die ons voorgedaan zijn

met het teeken des geloofs en rusten in den slaap des vredes.

Bij het MEMENTO der dooden.

(Wij bidden U, Heer en Zaligmaker, die de Verlosser zijt der gansche wereld, voor de zielen van N. N. — Voor onze zonden hebt Gij U zelven opgedragen, en nog dagelijks wilt Gij die opdracht voor ons vernieuwen om ons aan hare oneindige verdiensten deelachtig te maken. Geef onzen overledenen, bidden wij U, een rijk aandeel in die verdiensten. Vergeef hun hunne zonden en veelvuldige ontrouweden. Handel met hen, smeeken wij U vurig, niet volgens uwe strenge rechtvaardigheid, maar wees hun gedachtig naar uwe groote barmhartigheid. Verleen hun rust en toegang tot uw rijk. Vereenig ons allen eenmaal met hen en met U in de vreugde der eeuwige heerlijkheid. Amen.)

Wij bidden U, Heer! dat Gij dezen en allen, die in Christus rusten, de plaats van verkwikking, van licht en vrede wilt verleen, door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Verwaardig U ook aan ons, zondige menschen, uwe dienaren, die op de menigvuldigheid uwer erbarmingen vertrouwen, deel en gemeenschap te geven met uwe heilige apostelen en martelaren Johannes, Stefanus, Matthias, Barnabas, Ignatius, Alexander, Marcellinus, Petrus, Felicitas, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnes, Cecilia, Anastasia en al uwe heiligen. Wij bidden U, dat Gij, niet ziende op onze verdiensten, maar op uwe genade, onder hun gezelschap ons aanneemt, door Christus onzen Heer, door wien Gij, Heer! altijd al deze gaven voortbrengt, heiligt, levend maakt, zegent en aan ons verleent.

*De priester de heilige hostie in de hand nemende
brengt lof aan God, zeggende:*

Door Hem, en met Hem, en in Hem wordt aan U, o God! almogende Vader! in de eenheid des Heiligen Geestes gegeven alle eer en heerlijkheid door alle eeuwen der eeuwen.

D. Amen.

*Hier begint de voorbereiding tot de heilige
communie.*

P. Laat ons bidden.

Door heilzame bevelen aangezet en door goddelijke voorschriften onderwezen, durven wij zeggen:

Onze Vader! die in de hemelen zijt. Geheiligd zij uw naam. Uw rijk toekome. Uw wil geschiede op de aarde als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren. En leid ons niet in bekoring.

D. Maar verlos ons van den kwade.

P. Amen.

Wij bidden U, Heer! verlos ons van alle kwaad, dat verleden, dat tegenwoordig en nog aanstaande is; en verleen genadig op de voorspraak van de heilige en roemwaardige moeder Gods Maria, altijd maagd, van de heilige apostelen Petrus en Paulus en Andreas, en alle heiligen, vrede in onze dagen, opdat wij

door den bijstand uwer barmhartigheid geholpen, te allen tijde vrij mogen blijven van zonde en beveiligd tegen alle kwelling, door denzelfden Jezus Christus, onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des Heiligen Geestes, God door alle eeuwen der eeuwen.

D. Amen.

P. De vrede des Heeren zij altijd met u.

D. En met uwen geest.

Deze vermenging en heiliging van het lichaam en bloed onzes Heeren Jezus Christus strekke ons, die het nuttigen, ten eeuwigen leven. Amen.

Lam Gods ! dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer.

Lam Gods ! dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer.

Lam Gods ! dat de zonden der wereld wegneemt, geef ons vrede.

Heer Jezus Christus ! die tot uwe apostelen gezegd hebt: Ik laat u den vrede; Ik geef u

mijnen vrede; zie toch niet op mijne zonden, maar op het geloof van uwe kerk, en verwaardig U haar naar uw wil vrede en eenheid te verleenen, Gij, die leeft en heerscht, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer Jezus Christus! Zoon van den levenden God! die door den wil van uwen Vader en door het medewerken van den Heiligen Geest, de wereld door uwen dood hebt levend gemaakt, verlos mij door dit uw allerheiligst lichaam en bloed van al mijne ongerechtigheden en van alle kwaad en maak, dat ik mij altijd houde aan uwe geboden, en duld niet, dat ik ooit van U gescheiden worde, die met denzelfden God den Vader en den Heiligen Geest leeft en heerscht, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer Jezus Christus! laat het nuttigen van uw lichaam, dat ik, onwaardige, mij voorneem te ontvangen, niet strekken tot mijn oordeel en vonnis; maar laat het door uwe goedertierenheid mij nuttig zijn tot bescherming van ziel en lichaam en om genezing te erlangen;

die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des Heiligen Geestes, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Ik zal het hemelsch brood nemen en den naam des Heeren aanroepen.

De priester herhaalt driemaal:

Heer! ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak komt, maar spreek alleen één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

Hij nuttigt de heilige hostie, zeggende:

Het lichaam onzes Heeren Jezus Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen.

Wat zal ik den Heer wedergeven voor al de weldaden, die Hij mij gedaan heeft? Ik zal den beker der zaligheid nemen en den naam des Heeren aanroepen. Ik zal den Heer loven en aanroepen, en van mijne vijanden verlost zijn.

Hij nuttigt het heilige bloed en zegt:

Het bloed onzes Heeren Jezus Christus beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen.

Onder de heilige communie.

(O minnelijke Jezus! hoe gelukkig is het lot van uwe dienaren en van die getrouwe zielen, die Gij waardig maakt U in de heilige communie te ontvangen!

O mijn Zaligmaker! zoo ik heden het geluk nog derven moet van met uw aanbiddelijk vleesch gevoed te worden, sta dan toch genadig toe, dat ik U ontvang met mijn geest en hart, en mij met U vereenige door geloof, hoop en liefde. — Ik geloof in U, mijn God! ik hoop op U, en wensch U te beminnen van ganser harte. Ik gevoel, hoe noodzakelijk het is, dat Gij met uwe genade in mij komt. Kom, mijn goddelijke Jezus! en laat uwe genade over mij nederdalen. Kom in mijn verstand om het door uw goddelijk licht te verhelderen; kom in mijn hart om het te doen ontvlammen door het vuur uwer heilige en reine liefde; vereenig mij innig met U; verander mij in U en maak, dat voortaan niet ik meer leve, maar dat Gij in mij leeft en

heerscht, nu in den tijd en in de eeuwigheid. Amen.)

Heer! geef, dat wij, hetgeen wij met den mond genuttigd hebben, met een zuiver hart ontvangen, en dat het van een tijdelijke gave ons tot een eeuwig geneesmiddel worde.

Laat, Heer! uw lichaam, dat ik genuttigd en uw bloed, dat ik gedronken heb, in mijn binnenste kleven; en verleen, dat in mij, die door zuivere en heilige genademiddelen verkwikt ben, geen vlek van zonden overblijve. Gij die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Terwijl de priester de COMMUNIO leest.

(Mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk drank. Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, blijft in Mij, en Ik in hem, zegt de Heer.)

P. De Heer zij met u.

D En met uwen geest.

P. Laat ons bidden.

Terwijl de priester de POSTCOMMUNIO leest.

(Stort, Heere God! de genade des Heiligen Geestes in onze harten, die ons door verzuchtingen en tranen onze zonden doen uitwischen en ons door uwe gunst de gewenschte kwijschelding verleene, door onzen Heer, enz.

Wij bidden U, o God! verlicht onze harten door uwe genade, opdat wij altoos uwer opperheerlijkheid waardige en aangename dingen mogen denken en U oprecht liefhebben, door onzen Heer, enz.

O Heer! onze Helper en Beschermmer! sta ons bij, en doe in ons hart en in ons vleesch de kuischheid en de reinheid krachtig bloeien, opdat wij door deze offerande, die wij aan uwe goedertierenheid opgedragen hebben, tegen alle bekoring gesterkt worden, door onzen Heer, enz.)

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. Gaat, de dienst is geëindigd.

D. God zij gedankt.

Moge, o heilige Drievuldigheid! het werk van mijne dienstbaarheid U behagen, en verleen, dat de offerande, die ik, onwaardige, voor de oogen van uwe opperheerlijkheid opgedragen heb, U aangenaam zij, en mij en allen, voor wie ik haar opgedragen heb, door uwe genade tot verzoening strekke, door Christus onzen Heer. Amen.

*Hij keert zich naar de gemeente en zegent
haar, zeggende:*

De almachtige God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest zegene u.

D. Amen.

P. De Heer zij met u.

D. En met uwen geest.

P. Het begin van het heilig evangelie volgens Johannes.

D. Eer zij U, Heer!

In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was in het begin bij God. Alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt, en zonder dat, is er

niets gemaakt van hetgeen er gemaakt is. In hetzelfde was het leven, en het leven was het licht der menschen; en het licht schijnt in de duisternissen, en de duisternissen hebben het niet begrepen. Er werd een mensch door God gezonden, wiens naam was Johannes. Deze kwam tot getuige om getuigenis van het licht te geven, opdat zij allen door hem gelooven zouden. Hij was het licht niet, maar [hij kwam] om getuigenis van het licht te geven. Dit was het waarachtig licht, dat alle menschen verlicht, komende in deze wereld. Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt, en de wereld heeft Hem niet gekend. Hij kwam tot de zijnen; doch de zijnen namen Hem niet aan. Maar allen, die Hem aangenomen hebben, heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, dengenen die in zijnen naam gelooven; die niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil eens mans, maar uit God geboren zijn. En het Woord is vleesch geworden, en heeft onder ons gewoond; en wij hebben zijne heerlijkheid ge-

zien, eene heerlijkheid als van den eeniggeboren Zoon des Vaders, vol genade en waarheid.

D. God zij gedankt.

GEBED NA DE HEILIGE MIS.

Vergun, o hemelsche Vader! dat de vrucht van deze allerwaardigste offerande zich in al mijne daden openbare. Ik heb door het opdragen van uwen allerlieftsten Zoon willen betuigen, dat ik U erken voor mijnen oppersten Heer en mijnen God. Geef, dat de oprechtheid mijner aanbidding uit mijnen handel blijke. Keer van mij alle boosheid af en bestuur mijne gangen in alle waarheid en gerechtigheid, opdat ik in het toekomende niet alleen deze aanbiddelijke offerande zonder verwijt mijns gemoeds en met betrouwen door de handen van uwe priesters moge opdragen, maar zelf ook worde eene behagelijke offerande voor uwe goddelijke oogen. Amen.

GEBED TER VOORBEREIDING EENER EERSTE
HEILIGE COMMUNIE.

Durf ik het bestaan, o groote en heilige God! om tot uwe tafel te naderen en uwe liefdevolle uitnoodiging gehoor te geven: *kom tot Mij; neem en eet, want dit is mijn lichaam!* Ach! wie ben ik, Heer! en wie zijt Gij, die mij tot U noodigt?... Wat is toch de mensch, dat Gij hem dus gedachtig zijt en des menschen kind, dat Gij het alzoo komt bezoeken en begunstigen!... O! doordring mij diep van deze gedachte en vestig in mij de levendigste overtuiging, dat de eerste heilige communie, waartoe ik mij thans voorbereid, de gewichtigste daad mijns levens is en die wellicht over mijn lot in de eeuwigheid beslist. Dat ik daarom alles aanwende om mij er goed op voor te bereiden. Dat ik zonder ophouden, Heer! uwe onuitsprekelijke goedheid overwege, die mij, onwaardige, er toe dringt om tot dit aanbiddelijk en levendmakend sacrament te naderen en aan dien allerzuiversten maaltijd deel te nemen, waar de engelen tegenwoordig zijn en dienen.

O! dat ik mij reeds nu en altijd in uwe goddelijke tegenwoordigheid houde, en mijn hart met vurige liefde en gestadige gebeden tot U opheffe; dat mijn leven aan de wereld en de zonden gekruisigd zij, en mijne ziel zich voortdurend door waardige vruchten van boetvaardigheid van alle vlekken der zonden reinige. Dat ik geen ander verlangen koestere dan naar U, die goed en mild zijt voor allen, die op U hopen; en dat ik vast vertrouwe, dat Gij ook aan mij deze uwe zalige belofte zult willen volbrengen: *zoo iemand van dit brood eet, die zal in eeuwigheid leven.* Amen.

GEBED IN DE DAGEN VAN DANKZEGGING
NA DE HEILIGE COMMUNIE.

Heer! ik heb de onschatbare gunst, die ik van U genoten heb, niet vergeten. Ik kom tot U om U daarvoor nogmaals mijn vurigsten dank te betuigen. Hoe goed zijt Gij, o mijn God! en hoe wonderbaar doet Gij uwe goedheid aan mij blijken!... Zou het mogelijk

kunnen zijn, dat ik U niet van ganscher harte beminde?

Laat mij toch door niets ter wereld van U afgescheiden kunnen worden. Volmaak en voltrek uw werk met mij dagelijks heiliger te maken.

Stel een wacht aan mijn mond, waardoor Gij tot mij zijt ingekomen; en laat er nooit leugentaal, of liefdelooze, of onreine woorden uit voortkomen. Maak mijne ziel en mijn lichaam, waarin Gij uw verblijf wel hebt willen nemen, zuiver; bekleed mij met het sieraad der heiligheid en maak mij waardig U weldra weder te mogen ontvangen.

Doe mij zoodanig over mij zelven en mijn geheelen omgang waken, dat ik uwe goddelijke tegenwoordigheid in mij overal aan den dag legge. Dat men U in mijne woorden en daden, in mijnen ganschen handel en wandel ontdekke. Dat mijne lijdzaamheid in de wisselvalligheden en rampen dezes levens, dat mijn vurige ijver voor uwen dienst en voor uwe eer, mijne getrouwheid aan uwe genade, mijne

standvastigheid in de bekoringen, mijne innige, sterke en volhardende liefde, mijne vaardigheid tot bidden, mijne zedigheid, nederigheid en zachtzinnigheid, — dat dit alles doe blijken, dat Gij in mij zijt en ik in U, en het niet te vergeefs is, dat ik U ontvangen heb, maar dat ook mij door U de zaligheid is toegekomen.

Maak toch, Heer! dat ik de genade, die ik van U ontvangen heb, niet verlieze, maar ze door bidden en goede werken in mij beware en aankweeke, opdat ik de vermeerdering er van door eene nieuwe communie verkrijgen moge. Voed mij dikwerf met dit heilig brood; voed mij daarmede gedurende mijn leven ter mijner versterking op den weg naar den hemel. Voed mij ook daarmede, o mijn Heiland! bij mijn uiteinde, opdat ik alzoo in U ontslope en tot een eeuwig gelukzalig leven ontwake. Amen.

VOOR HET ONDERZOEK DES GEWETENS.

Verlicht mij, mijn God! door het licht van uwen Geest. Versterk mij door uwe genade,

opdat ik mij zelven kenne, zooals Gij mij kent. Dat ik in mij hate, wat Gij in mij haat; dat ik verbeter, al wat U zou kunnen mishagen. Geef mij, Heer, iets van dat licht, dat mij bij het uur van mijn sterven het getal en de grootheid mijner misdaden zal doen kennen, en vervul mij met zulk een schroom voor de zonde, dat zij het eenige kwaad zij, waarvoor ik op deze wereld vrees. Amen.

BEMERKING OVER HET GEWETENS-
ONDERZOEK.

*Overdenk met berouw al de gedachten
uws harten op uwe rustplaatsen. PS. IV : 5.*

Begeef u nooit ter rust zonder u eerst voor God af te vragen, hoe Gij den afgeloopen dag hebt doorgebracht, hoe gij u ten opzichte van God en menschen, ten opzichte van uzelfven hebt gedragen, hoe gij uwe plichten en voornemens volbracht hebt. Vestig uwe aandacht vooral op de gebreken en neigingen, waaraan gij het meest onderhevig zijt. Bedenk niet

alleen: wat heb ik heden gedaan? maar ook: wat heeft mij er toe bewogen en aanleiding toe gegeven? Wat is er in mijn hart omgegaan? Wat was de oorzaak, wat het gevolg mijner handelingen? Hoe ver ben ik heden op den weg mijner bekeering voor- of achteruit gegaan? Waarover mag ik mijzelf geruststellen, en met dankbaarheid jegens God verblijden? Waarover moet ik mij schamen en bedroeven?

Zonder deze dagelijksche oefening is er geen standvastige verbetering, geen ware voortgang op den weg der deugd mogelijk.

Vergenoeg u echter niet met dit dagelijksch onderzoek uws gewetens, doch maak het u tot eene godvruchtige gewoonte eens in de week, b.v. des zondags, — en wederom eens in de maand een algemeen overzicht te houden om u zelve af te vragen: Hoe is mijn hart gesteld ten opzichte van God, mijn hemelschen Vader; en van Jezus Christus, mijn dierbaren Verlosser en Zaligmaker? Dacht ik dikwijls aan zijne liefde voor mij?

Hoe betoonde ik mijne dankbaarheid, mijn vertrouwen en mijne onderwerping door het volbrengen van zijn aanbiddelijken wil? Hoe beijverde ik mij in het vervullen mijner godsdienst-plichten?

Wandelde ik steeds als in Gods tegenwoordigheid? Was ik bezorgd den heiligen omgang met Hem door het gebed te onderhouden? Luisterde ik altijd naar de inspraak van mijn geweten? Handelde ik nooit tegen de overtuiging van mijn innerlijk gevoel?

Hoe gedroeg ik mij omtrent mijn even-mensch? bijzonder omtrent diegenen, waarmee ik nauw verbonden ben: ouders, kinderen, echtgenoot, overheden, huisgenooten? Vond nimmer bitterheid, haat, afgunst, of blijdschap over eens anders nadeel in mijn hart plaats? Is het althans nu daarvan vrij?

Was ik bij mijne gezindheden en handelingen rechtschapen, eerlijk, oprecht, trouw? Heb ik niemand onderkropen, benadeeld, mishandeld, of in zijn eer en goeden naam gekrenkt door harde, liefdelooze oordeelvelling, door

openbaarmaking van verborgen gebreken, door minachting, achterklap of laster? — Geschiedde dit uit onbezonnenheid, uit zwakheid, of met opzet, uit hoogmoed of afgunst, of wel uit zucht om te behagen?

Hoe groot was het onheil, dat ik veroorzaakte? Heb ik de door mij toegebrachte schade hersteld, het onrecht vergoed, de lastering herroepen? Of moet ik dit nog doen én op welke wijze?

Heb ik niemand tot zonde aangespoord, of door woord of voorbeeld daartoe aanleiding gegeven? — uit onbedachtzaamheid of opzettelijk? in welke zaken? — Hoe dit kwaad weder goed te maken?

Was mijne menschlievendheid, naar het voorbeeld en voorschrift des Heeren, zuiver, onbaatzuchtig, onpartijdig, zachtmoedig, verdraagzaam, mild naar mijn vermogen? Hoe gedroeg ik mij jegens andersdenkenden, dwalenden, boozen, ja zelfs jegens mijne vijanden? Had ik medelijden met hen, trachtte ik hen te recht te brengen, hun goed te doen?

Verplaatste ik mij ooit in den toestand van anderen, en handelde ik zóó, als ik wenschte, dat men mij bejegende? Maakte ik het mij tot plicht en blijdschap mijn evenmensch wél te doen, en met raad, met hulp en troost bij te staan? Wat bewoog mij daartoe?

Was ik bij genot van geluk en vreugd dankbaar, matig en bescheiden; in rampspoed gelaten, geduldig, aan God onderworpen?

Waartoe heeft mijne ijdelheid, drift of begeerlijkheid mij vervoerd?

Waartoe strekten mijne gedachten en wenschen zich uit? Durf ik dit openlijk belijden? Of moet ik niet veeleer schaamrood daarover worden?

Hoe heb ik mijne geliefkoosde neigingen en zondige gewoonten trachten uit te roeien? — Erkende en betreurde ik terstond mijne misstappen en trachtte ik ze goed te maken? — Was het mij waarlijk ernst mijne goede voornemens ten uitvoer te brengen? Welke middelen en welke moeite heb ik daartoe aangewend?

Ben ik beter of slechter geworden? Ben ik iets gevorderd in zelfkennis, ootmoed, waakzaamheid, zelfverloochening en lijdzaamheid? Leef ik meer dan vroeger door het geloof?

Hoe heb ik de plichten van mijn staat vervuld?

Zal de Heer over mijn dagwerk tevreden zijn? Mag ik het over mij zelven wezen? -- Ben ik gereed om nu reeds voor mijnen Rechter te verschijnen?

Wat is mij buitengewoons bejegend? Wat kan ik uit mijne opmerkingen en onder-
vindingen leeren?...

Onderzoek u zelven over deze en dergelijke punten met allen ernst en gemoedelijkheid, niet met vluchtige lichtzinnigheid, maar met bedachtzame en verstandige toepassing op uw hart en leven; en laat op elk dier vragen, door uw geweten, die stem Gods in uw binnenste, u naar waarheid antwoorden. Immers, het zoude vreeselijk zijn, op den duur

in verstrooing en zorgeloos wegens zijn eeuwig welzijn voort te leven, zonder ooit eens ernstig over zich zelven na te denken. Dit ware, helaas! hetzelfde, als sluimerde men op den rand van een afgrond in.

NA HET ONDERZOEK DES GEWETENS.

Barmhartige God! vol ootmoed smeeik ik U om vergeving mijner zonden. Ik zie nu in, hoeveel en hoe groot ze zijn, en dat ik er de hel door verdiend heb. Ik verfoei ze van ganscher harte, dewijl ze U zoozeer mishagen en beleedigen. Dat ik er toch nooit meer in vervalle. Ik neem mij dit thans ernstig voor; help Gij mij echter door uwe genade. Zie in barmhartigheid op mij neder en verhoor mij, Heer mijn God! opdat ik nooit ontslope in den dood, en dat mijn vijand nimmer zegge: Ik heb hem overwonnen! Amen.

GEBED VOOR DE BELIJDENIS.

Lieve Zaligmaker! die ons in den persoon van Lazarus een beeld van het sacrament van

boetvaardigheid gegeven hebt, toen Gij hem, reeds den reuk des doods verspreidende, door uwe kracht tot het leven opgewekt hebbende, uwen apostelen bevolen hebt, dat zij hem zouden ontbinden; het heeft U behaagd, dat, hoe leed mijne zonden mij mochten wezen, en hoe vast ik mocht betrouwen, dat Gij mijne ziel door uwe genade van den dood verwekt hebt, ik die echter allen voor uwen dienaar zou belijden om door de priesterlijke absolutie ontbonden te worden. Ik onderwerp mij van harte aan dezen uwen rechtvaardigen en barmhartigen wil. Ik zal mij gaarne vernederen en de verdiende schaamte voor mijne misdaden ondergaan, opdat ik daardoor uwe genade en vriendschap moge verkrijgen. In dit betrouwen ga ik mij nederwerpen voor de voeten van uwen dienaar. Wees in mijnen mond en in mijn hart, o Heer! opdat ik met een rouwig en vernederd gemoed, met eenvoud en voorzichtigheid, eene volledige, oprechte en openhartige belijdenis moge doen van al mijne zonden. Wees ook in het hart en in

den mond van den priester, opdat hij, vervuld met uwen geest, die een geest is van wijsheid, licht en liefde, mijne gesteltenis recht kenne, mij getrouw behandelc volgens de regels uwer kerk en mij de geschikte middelen tot eene bestendige bekeering aanwijze. Geef mij een leerzaam en onderdanig hart, dat gewillig zijne vermaningen aanneemt en zich geheel aan zijn oordeel onderwerpt, opdat aldus, volgens uw woord, ontbonden moge zijn in den hemel, wat hij ontbinden zal op de aarde. Amen.

GEBED NA DE BELIJDENIS.

Loof, mijne ziel, den Heer, die al uwe zonden vergeeft, en al uwe gebreken geneest, die uw leven van den ondergang verlost, die u met genade en barmhartigheden kroont. Door uwe barmhartigheid, lankmoedige God! ben ik in mijne zonden niet omgekomen. Gij hebt mij niet gehandeld volgens de verdiensten mijner zonden. Gij hebt mij niet gestraft volgens de

grootheid mijner boosheden. Ik heb mijne ongerechtigheden voor U beleden, en Gij hebt de boosheid mijner zonden vergeven. Laat U welgevallen de ootmoedige dankzegging, die ik U betuig door uwen Zoon, onzen Heer Jezus, door wien Gij mij de overwinning hebt doen behalen over de vijanden mijner zaligheid; en laat u ook aangenaam zijn de vurige begeerte, die ik heb van U te loven en uwe barmhertigheden te verkondigen in eeuwigheid.

O Jezus Christus! door U heb ik toegang gehad tot God uwen Vader, en de vergeving mijner zonden verkregen; ik werp mij voor uwe voeten neder om U te bedanken, gelijk de melaatsche gedaan heeft, omdat Gij mij van de melaatschheid mijner zonden gezuiverd en genezen hebt.

Maar, o goedertieren Vader! Gij kent mijne zwakheid. Ik ben, gelijk ik vertrouw, genezen, doch ik heb uwe hulp onophoudelijk noodig om niet meer te zondigen, opdat mij niet nog erger overkome. Kom mijne zwakheid te hulp, opdat ik nimmer afwijke van

uwe geboden. Bevestig, Heer! hetgeen Gij in mij gewerkt hebt. Doe mij door uwe genade wèl toezien, dat ik nu staande niet weder valle; maar dat ik met vrees en beving mijne zaligheid werke, in veel arbeid en waken, in aalmoezen, in gebeden en vasten.

Ja, Heer! zulke boetoffers eischt uwe rechtvaardigheid. De eeuwige straf is den bekeerden zondaar wel kwijtgescholden, maar Gij wilt, dat hij eenige kastijdingen lijdt. Gij wilt door boetvaardigheid verzoend worden. Help mij, Heer! waardige vruchten van boetvaardigheid voortbrengen, dat is, zoodanige boetewerken, die eenige overeenkomst hebben met de grootheid en het getal der zonden. Geef mij den wil om door bidden, vasten en werken van barmhartigheid al mijne ongerechtigheden uit te boeten, opdat mijn zondig vleesch door de tuchtiging onder bedwang gebracht worde en de zonde in mij niet meer heersche. Vergun mij, dat ik, in plaats van in te volgen de wellusten des vleesches, integendeel door eene strenge boetoefening het zoodanig kruise

met al zijne begeerlijkheden en kwade lusten, dat ik aan de zonde gestorven voortaan leve voor U, o God! in Christus Jezus onzen Heer. Amen.

DE ZEVEN BOETPSALMEN.

PSALM. VI.

Heer! straf mij niet in uwe verbolgenheid en berisp mij niet in uwe gramschap.

Ontferm U mijner, Heer! want ik ben zwak; genees mij, Heer! want mijne beenderen zijn geheel ontsteld.

En mijne ziel is zeer verschrikt; maar Gij, Heer! hoe lang?

Keer U om, Heer! en verlos mijne ziel; genees mij om uwe barmhartigheid.

Want daar is niemand, die in den dood U gedachtig is; en wie zal U in het graf loven?

Ik ben vermoeid van mijn zuchten; ik zal alle nachten mijn bed wasschen; met mijne tranen zal ik mijne rustplaats besproeien.

Mijn oog is van de verbolgenheid ontroerd;
ik ben verouderd onder al mijne vijanden.

Gaat weg van mij allen, die ongerechtigheid
bedrijft, want de Heer heeft de stem mijns
weenens gehoord.

De Heer heeft mijn smeeiken gehoord; de
Heer heeft mijn gebed aangenomen.

Laat al mijne vijanden beschaamd en geheel
ontsteld worden; dat zij zeer haastig terug-
keeren en zich schamen.

Eer zij den Vader, enz. Gelijk het was, enz.

PSALM XXXI.

Zalig zijn zij, wier boosheden vergeven en
wier zonden bedekt zijn.

Zalig is de man, wien de Heer de zonde
niet toegerekend heeft, en in wiens geest
geen bedrog is.

Omdat ik het verzwegg, zijn mijne beenderen
uitgemergeld, terwijl ik riep den geheelen dag.

Want dag en nacht is uwe hand op mij
verzwaard; ik ben omgekeerd in mijne ellende,
terwijl ik met doornen werd gestoken.

Ik heb mijne misdaad voor U beleden, en mijne ongerechtigheid heb ik niet verborgen.

Ik zeide: ik zal tegen mij mijne ongerechtigheid den Heer belijden; en Gij hebt de boosheid mijner zonde vergeven.

Hierom zullen alle heiligen tot U bidden ten bekwamen tijde.

Ook, ofschoon er groote watervloeden komen, zullen zij tot hen niet geraken.

Gij zijt mijne toevlucht tegen de kwellings, die mij omvangen heeft; mijn verheugen, verlos mij van die mij omringd hebben.

Ik zal u verstand geven, en ik zal u onderwijzen in den weg, waardoor gij gaan zult; ik zal mijne oogen vast op u houden.

Weest toch niet gelijk een paard of muil, die geen verstand hebben, die gij met gebit en toom de kinnebakken moet spannen, als zij niet tot u willen naderen.

Vele zijn de geeselen des zondaars; maar wie op den Heer hoopt, dien zal de barmhertigheid omvangen.

Verblijdt u in den Heer en verheugt u,

gij, rechtvaardigen! en roemt in Hem allen,
die oprecht van harte zijt.

Eer zij den Vader, enz. Gelijk het was, enz.

PSALM XXXVII.

Heer! straf mij niet in uwe verbolgenheid
en berisp mij niet in uwe gramschap.

Want uwe schichten steken in mij; en Gij
hebt uwe hand op mij verzwaard.

Daar is geene gezondheid in mijn vleesch
vanwege uwe gramschap; daar is geen vrede
in mijn gebeente vanwege mijne zonden.

Want mijne ongerechtigheden zijn boven
mijn hoofd gewassen, en gelijk een zware
last zijn zij mij te zwaar geworden.

Mijne wonden zijn stinkend en vuil gewor-
den om mijner dwaasheid wille.

Ik ben ellendig geworden en ten uiterste neder-
gebogen; ik ging den geheelen dag bedroefd.

Want mijne lendenen zijn vol bedrog; en
daar is geene gezondheid in mijn vleesch.

Ik ben verzwakt en verslagen boven mate;
ik brieschte van het gezucht mijns harten.

Heer! voor U is al mijne begeerte en mijn gezucht is voor U niet verborgen.

Mijn hart is geheel ontroerd; mijne kracht heeft mij verlaten, en het licht mijner oogen is ook bij mij niet.

Mijne vrienden en mijne naasten zijn tegen mij aangekomen en opgestaan.

En die mij het naast waren zijn van mij geweken, en die mij naar het leven stonden deden mij geweld aan.

En die mij kwaad zochten spraken ijdelheden en waren den ganschen dag op bedrog uit.

Doch als een doove hoorde ik niet, en als een stomme deed ik mijnen mond niet open.

En ik ben geworden als een mensch, die niet hoort en die geene wederspraak in zijnen mond heeft.

Want ik heb op U, Heer! gehoopt; Gij, Heer, mijn God! zult mij verhooren.

Want ik heb gezegd: dat toch mijne vijanden zich over mij niet verblijden; zij hebben zich reeds, als mijne voeten wankelden, hoogelijk tegen mij beroemd.

Want ik ben tot de geeselen bereid; en mijne smart is altijd voor mijne oogen.

Want ik zal mijne misdaad openlijk belijden en denken op mijne zonden.

Ondertusschen mijne vijanden leven en zijn machtig tegen mij; en die mij ten onrechte haten zijn vermenigvuldigd.

Die goed met kwaad vergelden lasterden mij, omdat ik het goede volgde.

Verlaat mij niet, Heer mijn God! ga niet weg van mij.

Neem acht op mijne hulp, Heere God mijner zaligheid!

Eer zij den Vader, enz. Gelijk het was, enz.

PSALM L.

Ontferm U mijner, o God! naar uwe groote barmhartigheid.

En naar de menigte uwer erbarmingen wisch mijne boosheid uit.

Wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonden.

Want ik beken mijne boosheid, en mijne zonde is altijd voor mij.

Voor U alleen heb ik gezondigd en kwaad voor U gedaan, zoodat Gij recht hebt in uwe woorden en onberispelijk zijt in uwe oordeelen.

Want zie, ik ben in boosheden geteeld, en in zonde heeft mij mijne moeder ontvangen.

Edoch Gij hebt de waarheid bemind; de onbekende en verborgen geheimen uwer wijsheid hebt Gij mij geopenbaard.

Gij zult mij besproeien met hysop, en ik zal gereinigd worden; Gij zult mij wasschen, en boven sneeuw zal ik wit worden.

Vreugde en blijdschap zult Gij mij doen hooren; en mijne verslagen beenderen zullen zich verheugen.

Keer uw aangezicht af van mijne zonden en wisch uit al mijne boosheden.

Schep in mij een zuiver hart, o God! en vernieuw den rechten geest in mijn binnenste.

Verwerp mij niet van uw aanschijn en neem uwen Heiligen Geest van mij niet weg.

Geef mij weder de blijdschap uwer zalige hulp en versterk mij met uwen kloeken geest.

Ik zal den boozen uwe wegen leeren; en de goddeloozen zullen tot U bekeerd worden.

Vergeef mij de bloedschuld, o God! mijn God en Heiland! en mijne tong zal uwe rechtvaardigheid roemen.

Heer! Gij zult mijne lippen opendoen, en mijn mond zal uwen lof verkondigen.

Want hadt Gij offerande begeerd, ik zou ze U wel gegeven hebben; doch Gij zult in de brandoffers geen genoegen nemen.

Een bedrukte geest is voor God een offerande; een verbrijzeld en verootmoedigd hart zult Gij, o God! niet versmaden.

Heer! begunstig Sion door uwe goedertierenheid; en laat de muren van Jeruzalem gebouwd worden.

Dan zult Gij de offerande der rechtvaardigheid, de opdrachten en de brandoffers met welgevallen aannemen; dan zal men kalveren op uw altaar leggen.

Eer zij den Vader, enz. Gelijk het was, enz.

PSALM CI.

Heer! verhoor mijn gebed, en mijn geroep
kome tot U.

Keer uw aanschijn van mij niet af; in wat
dag ik gekweld worde, neig uw oor tot mij.

In wat dag ik U aanroepe, verhoor mij
haastig.

Want mijne dagen zijn vergaan als rook
en mijne beenderen zijn verdroogd als een
brandhout.

Ik ben verzengd als hooi, en mijn hart is
dor geworden, omdat ik vergeten heb mijn
brood te eten.

Mijn gebeente kleeft aan mijn vleesch van
het zuchten en weenen.

Ik ben gelijk geworden den pelikaan der
woestijn; ik ben geworden als een nachtraaf
in een vervallen huis.

Ik breng den nacht al wakend over en ben
geworden als eene musch, die alleen op het
dak zit.

Den geheelen dag beschimpen mij mijne
vijanden; en die mij prezen, zweren tegen mij.

Omdat ik asch als brood eet en mijnen drank met tranen meng.

Om uwe gramschap en verbolgenheid; want mij verheffende hebt Gij mij verbrijzeld.

Mijne dagen zijn als eene schaduw verdwenen, en ik ben als hooi verdord.

Maar Gij, Heer, blijft in eeuwigheid, en uwe geheugenis van geslachte tot geslachte.

Gij zult opstaan en U ontfermen over Sion; want het is tijd om U over haar te ontfermen; de tijd is gekomen.

Want uwe dienaars hebben hare steenen lief, zij hebben ook meedoogen met haar puin.

De volkeren zullen uwen naam vreezen, Heer! en alle koningen der aarde uwe heerlijkheid.

Omdat de Heer Sion heeft opgebouwd en zich vertoonen zal in zijnen luister.

Omdat Hij gezien heeft op het gebed der bedrukten en hun verzoek niet versmaad heeft.

Men schrijve deze dingen voor de nakomelingen; en het volk, dat geschapen zal worden, zal den Heer loven.

Want Hij heeft nedergezien van boven, uit zijne heilige plaats; de Heer heeft van den hemel op de aarde gezien.

Opdat Hij de zuchten der gevangenen zoude hooren en de kinderen der gedooden uit de banden trekken.

Opdat zij den naam des Heeren verkondigen in Sion en zijnen lof in Jeruzalem.

Als de volkeren zullen te zamen komen, en de koningen om den Heer te dienen.

Doch Hij heeft mijne kracht vernederd op den weg; mijne dagen heeft Hij verkort.

Ik zeg: mijn God! trek mij niet weg in het midden mijner dagen; uwe jaren duren van geslachte tot geslachte.

Van den beginne hebt Gij, Heer! het aardrijk gegrondvest, en de hemelen zijn de werken uwer handen.

Zij zullen vergaan, maar Gij blijft altijd; zij zullen als een kleed verouderen.

En gelijk een opperkleed zult Gij ze veranderen, en zij zullen veranderd worden.

Maar Gij zijt altijd dezelfde, en uwe jaren zullen nimmer eindigen.

Uwer dienaren kinderen zullen blijven, en hunne nakomelingen zullen in eeuwigheid bevestigd worden.

Eer zij den Vader, enz. Gelijk het was, enz.

PSALM CXXIX.

Uit de diepte heb ik geroepen tot U, o Heer! Heer! verhoor mijne stem.

Laat uwe ooren luisteren naar de stem mijns smeekens.

Indien Gij, Heer! de zonden gadeslaat, Heer! wie zal bestaan?

Omdat er genade bij U is, en om uwe wet, o Heer! heb ik op U gewacht.

Mijn ziel heeft op zijn woord gewacht; mijn ziel heeft op den Heer gehoopt.

Van den morgenstond tot in den nacht moet Israël op den Heer hopen.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen uit al zijne zonden.

Eer zij den Vader, enz. Gelijk het was, enz.

PSALM CXLII.

Heer ! verhoor mijn gebed ; luister naar mijn smeeken , naar uwe waarheid ; verhoor mij naar uwe rechtvaardigheid.

En treed niet in het recht met uwen dienaar , want geen levend mensch zal voor uw aanschijn gerechtvaardigd worden.

Want de vijand heeft mijne ziel vervolgd ; hij heeft mijn leven nedergedrukt ter aarde.

Hij heeft mij in het duister gesteld , gelijk degenen , die overlang dood zijn ; en mijn geest is in mij beangst ; mijn hart is in mij ontsteld geworden.

Ik ben indachtig de oude tijden ; ik overdenk al uwe daden en ik bevroed de werken uwer handen.

Ik steek mijne handen tot U uit ; mijne ziel is voor U als eene aarde zonder water.

Heer ! verhoor mij haastig ; mijn geest is bezweken.

Keer uw aanschijn van mij niet af; dat ik niet worde gelijk degenen, die ten grave dalen.

Doe mij vroeg de stem uwer barmhartigheid hooren, want op U stel ik mijne hoop.

Maak mij den weg bekend, dien ik moet bewandelen, want tot U heb ik mijne ziel opgeheven.

Verlos mij, Heer! van mijne vijanden; tot U neem ik mijne toevlucht; leer mij uwen wil doen, want Gij zijt mijn God.

Uw goede Geest zal mij leiden op den rechten weg; om uwen naam, Heer! zult Gij mij verkwikken door uwe gerechtigheid.

Gij zult mijne ziel trekken uit de verdrukking en door uwe barmhartigheid zult Gij mijne vijanden verdelgen.

En Gij zult ze vernielen allen, die mijne ziel verdrukken, want ik ben uw dienaar.

Eer zij den Vader, enz. Gelijk het was, enz.

DE LITANIE VAN ALLE HEILIGEN. (*)

Heer ! ontferm U onzer.

Christus ! ontferm U onzer.

Heer ! ontferm U onzer.

Christus ! hoor ons.

Christus ! verhoor ons.

God, hemelsche Vader ! ontferm U onzer.

God, Zoon, Verlosser der wereld ! ontferm U onzer.

God, Heilige Geest ! ontferm U onzer.

H. Drievuldigheid, één God ! ontferm U onzer.

H. Maria, bid voor ons.

H. Moeder Gods, bid voor ons.

H. Maagd der maagden, bid voor ons.

H. Michaël, bid voor ons.

(*) Als wij deze litanie bidden, dan verbeelden wij ons, dat wij in het midden van Gods uitverkorenen aan God onze nooden voordragen, terwijl zij met en voor ons bidden. Waarlijk een zielverheffend denkbeeld ! Van de aarde als het ware losgerukt, verplaatsen wij ons tusschen de scharen der volmaakt-rechtvaardigen om met dezen de hulde van aanbidding en vertrouwen aan God den Heer te bewijzen. — Litanie is een woord van griekschen oorsprong en beteekent een vurig gebed, dat bij herhaling gedaan wordt.

H. Gabriël,
 H. Rafaël,
 Alle H. engelen en
 aartsengelen,
 Alle koren der zalige
 geesten,
 H. Johannes de
 Dooper,
 H. Jozef,
 Alle H. aartsvaders
 en profeten,
 H. Petrus,
 H. Paulus,
 H. Andreas,
 H. Jacobus,
 H. Johannes,
 H. Thomas,
 H. Jacobus,
 H. Filippus,
 H. Bartholomeüs,
 H. Mattheüs,
 H. Simon,
 H. Thaddeüs,

BID VOOR ONS OF BIDT VOOR ONS.

H. Matthias,
 H. Barnabas,
 H. Lucas,
 H. Marcus,
 Alle H. apostelen en
 evangelisten,
 Alle H. discipelen
 Heeren,
 Alle H. onnoozele
 kinderen,
 H. Stefanus,
 H. Laurentius,
 H. Vincentius,
 H. Fabianus en
 Sebastianus,
 H. Johannes en
 Paulus,
 H. Cosmas en
 Damianus,
 H. Gervasius en
 Protasius,
 H. Bonifacius en
 medgezellen,

H. Fredericus,
 H. Leonardus en
 medgezellen,
 Alle H. martelaren,
 H. Silvester,
 H. Gregorius,
 H. Ambrosius,
 H. Augustinus,
 H. Hieronymus,
 H. Martinus,
 H. Nicolaüs,
 H. Willebrordus,
 H. Suitbertus,
 H. Radbodus,
 Alle heilige bis-
 schoppen en be-
 lijders,
 Alle H. leeraars,
 H. Antonius,
 H. Benedictus,
 H. Bernardus,
 H. Dominicus,
 H. Franciscus,

BID VOOR ONS OF BIDT VOOR ONS.

H. Egbertus,
 H. Gregorius,
 H. Lebuinus,
 H. Odulfus,
 H. Adelbertus,
 H. Bavo,
 Alle heilige priesters
 en diakenen,
 Alle heilige mon-
 niken en kluize-
 naars,
 H. Maria Magda-
 lena,
 H. Agatha,
 H. Lucia,
 H. Agnes,
 H. Cecilia,
 H. Catharina,
 H. Anastasia,
 Alle heilige maag-
 den en weduwen,
 Alle Gods lieve
 heiligen,

Wees genadig, spaar ons, Heer!
 Wees genadig, verhoor ons, Heer!
 Van alle kwaad, verlos ons, Heer!
 Van alle zonden,
 Van uwe gramschap,
 Van een haastigen en onvoorzienen dood,
 Van de listen en lagen des duivels,
 Van gramschap, haat en allen kwaden wil,
 Van den geest der onkuischheid,
 Van bliksem en onweer,
 Van den eeuwigen dood,
 Door het geheim uwer menschwording,
 Door uwe komst in het vleesch,
 Door uwe geboorte,
 Door uw doop en heilig vasten,
 Door uw kruis en lijden,
 Door uw dood en begrafenis,
 Door uwe heilige verrijzenis,
 Door uwe wondervolle hemelvaart,
 Door de komst van den Heiligen Geest,
 den Vertrooster,
 In den dag des oordeels,
 Wij zondaren, wij bidden U, verhoor ons,

VERLOS ONS, HEER!

Dat Gij ons spaart,
 Dat Gij ons onze misdaden kwijscheldt,
 Dat Gij U verwaardiget ons tot eene
 ware boetvaardigheid te geleiden,
 Dat Gij U verwaardiget uwe heilige kerk
 te besturen en te beschermen,
 Dat Gij U verwaardiget den paus, de
 bisschoppen en geheel de geestelijkheid
 in den heiligen godsdienst te bewaren,
 Dat Gij U verwaardiget de vijanden der
 heilige kerk te vernederen,
 Dat Gij U verwaardiget den christelijken
 koningen en vorsten vrede en ware
 eendracht te geven,
 Dat Gij U verwaardiget aan alle christen
 volken vrede en eenheid te verleenē,
 Dat Gij U verwaardiget ons in uwen heili-
 gen dienst te versterken en te bewaren,
 Dat Gij U verwaardiget onze harten tot
 hemelsche begeerten op te richten,
 Dat Gij U verwaardiget al onze weldoeners
 met de eenwige goederen te vergelden,
 Dat Gij U verwaardiget onze zielen en

de zielen van onze broeders, vrienden
en weldoeners van de eeuwige ver-
doemenis te behoeden,

Dat Gij U verwaardiget de vruchten
der aarde te geven en te bewaren,

Dat Gij U verwaardiget aan alle geloo-
vigen, die overleden zijn, de eeuwige
rust te geven,

Dat Gij U verwaardiget naar ons gebed
te luisteren,

Zoon Gods,

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt: spaar ons, Heer!

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt: verhoor ons, Heer!

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt: ontferm U onzer!

Christus! hoor ons.

Christus! verhoor ons.

Heer! ontferm U onzer.

Christus! ontferm U onzer.

Heer! ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

WIJ BIDDEN U, VERHOOR ONS.

PSALM LXIX.

O God! zie op tot mijne hulp; Heer! haast U om mij te helpen.

Dat zij beschaamd en te schande worden, die mij naar het leven staan.

Dat zij terugwijken en zich schamen, die mij kwaad willen.

Dat zij schielijk met schaamte terugkeeren, die tegen mij zeggen: juich, juich!

Laat hen verheugd en blijde zijn in U, allen, die U zoeken, en dat zij altijd zeggen, die uw heil beminnen: Hooggelooft zij de Heer!

Doch ik ben arm en behoeftig; o God! kom mij te hulp.

Gij zijt mijn Helper en mijn Verlosser; Heer! vertoef niet.

Eer zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne en nu en altijd en in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

V. Behoud uwe dienaars:

A. Mijn God! die op U hopen.

V. Wees ons, Heer! een sterke toren:

A. Tegen den vijand.

V. Dat de vijand op ons geen voordeel behale :

A. En dat de ondeugende niet vermoge ons te beschadigen.

V. Heer ! doe ons niet naar onze zonden :

A. En vergeld ons niet naar onze ongerechtigheden.

V. Laat ons bidden voor den paus N. en voor onze bisschoppen :

A. De Heer beware hen en behoude hun het leven, en make hen gelukkig op aarde en geve hen niet over aan den wil hunner vijanden.

V. Laat ons bidden voor onze weldoeners :

A. Heer ! verwaardig U allen, die ons om uwen naam goed doen, met het eeuwig leven te vergelden. Amen.

V. Laat ons bidden voor de geloovigen, die overleden zijn :

A. Heer ! geef hun de eeuwige rust, en laat het eeuwig licht hun schijnen.

V. Dat zij in vrede rusten :

A. Amen.

V. Voor onze broeders, die hier niet tegenwoordig zijn:

A. Behoud uwe dienaars, mijn God! die op U hopen.

V. Zend hun hulp, Heer! uit uwe heilige plaats;

A. En bescherm hen uit Sion.

V. Heer! verhoor mijn gebed:

A. En mijn geroep kome tot U.

V. Laat ons bidden.

O God! wien het altijd eigen is te sparen en genadig te zijn, ontvang toch ons gebed, opdat uwe goedertierene barmhartigheid ons en al uwe dienaars, die door de ketenen der zonden gebonden zijn, genadig ontbinde.

Wij bidden U, Heer! verhoor onze ootmoedige gebeden en spaar degenen, die hunne zonden belijden, opdat wij te zamen vergiffenis en vrede van U verwerven.

Toon ons genadig, o Heer! uwe onuitsprekelijke barmhartigheid en verlos ons te zamen van alle zonden en van de straffen, die wij daardoor verdiend hebben.

God! wiens rechtvaardigheid door de zonden vergramd en wiens barmhartigheid door de boetvaardigheid gewonnen wordt, ontvang genadig de gebeden uws volks, dat zich nederwerpt voor het aanschijn uwer heerlijkheid; neem weg de roeden van uw rechtvaardig oordeel en bevrijd ons van de straffen, die wij door onze misdaden verdiend hebben.

Almachtige, eeuwige God! erbarm U over uwe dienaren, den paus N. en onze bisschoppen, en bestuur hen door uwe goedertierenheid in den weg des eeuwigen levens, opdat zij door uwe gunst begeeren hetgeen U behaagt, en het met alle kracht volbrengen.

God! van wien de heilige begeerten, de goede voornemens en de rechtvaardige werken voortkomen, geef uwen dienaren dien vrede, dien de wereld niet geven kan, opdat onze harten genegen zijn tot het volbrengen uwer bevelen, en dat wij, van de vrees der vijanden ontslagen, door uwe bescherming in rust mogen leven.

Ontvonk, o Heer! onze nieren en ons hart

door het vuur des Heiligen Geestes, opdat wij U met een zuiver lichaam dienen en door een rein hart behagen.

God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen! geef aan uwe dienaars en dienaressen vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijschelding, waar zij altijd naar verlangd hebben, door onze ootmoedige gebeden mogen verwerven.

Wij bidden U, o Heer! voorkom onze werken door den invloed uwer genade en voltrek die door uwe medewerking, opdat al onze gebeden en werken altijd van U beginnen, en begonnen zijnde, door U volbracht worden.

Almachtige, eeuwige God! die heerscht over levenden en dooden en U aller ontfermt, die Gij te voren weet, dat de uwen door het geloof en de werken zullen wezen; wij bidden U ootmoedig, dat degenen, voor wie wij onze gebeden storten, hetzij dat zij nog in het leven of reeds overleden zijn, op de voorspraak van al uwe heiligen, door uwe genade ver-

giffenis van al hunne zonden mogen verwerven;
door onzen Heer, enz.

A. Amen.

V. De almachtige en barmhartige Heer
verhoore ons:

A. Amen.

V. Dat ook de zielen der geloovigen door
Gods barmhartigheid rusten in vrede:

A. Amen.

LITANIE TOT DEN HEILIGEN GEEST.

Heer! ontferm U onzer.

Christus! ontferm U onzer.

Heer! ontferm U onzer.

Christus! hoor ons.

Christus! verhoor ons.

God, hemelsche Vader!

God, Zoon, Verlosser der wereld!

God, Heilige Geest!

Heilige Drievuldigheid, één God!

Heilige Geest! die van den Vader en
den Zoon altoos voortkomt;

ONTFERM U ONZER.

Geest der eeuwige waarheid !

Geest van wijsheid en verstand !

Geest van raad en sterkte !

Geest van wetenschap en godvruchtig-
heid !

Geest van de vrees des Heeren !

Geest der heiligmaking !

Geest der kloekmoedigheid, der liefde en
der gematigdheid !

H. Geest ! door wiens ingeven de heilige
mannen Gods gesproken hebben ;

H. Geest ! wiens zalving ons alles leert ;

H. Geest ! die de dolende zondaren bekeert ;

H. Geest ! die door uwe genade blaast,
waar het U belieft ;

H. Geest ! die al uw ware geloovigen
van één hart en ééne ziel maakt ;

H. Geest ! die aan uwe kinderen een
waren vrijdom verleent ;

H. Geest ! die van de dubbelhartigen en
de geveinsden vlucht ;

H. Geest ! die aan den Heer Christus
zonder mate gegeven zijt ;

- H. Geest! die de ziel zijt van het lichaam der kerk;
- H. Geest! die ons de duisterheden van uwe heilige schriftuur door uwe kerk verklaart;
- H. Geest! die de apostelen vervuld en in hunnen mond uwe woorden gesteld hebt;
- H. Geest! die maakt, dat wij in Gods geboden wandelen en zijne bevelen onderhouden en volbrengen;
- H. Geest! die zelf ook de gever van het bidden zijt;
- H. Geest! zonder wien niemand Jezus Heer kan noemen;
- H. Geest! die zelf in ons en voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen bidt;
- H. Geest! die onze harten van droefheid en kwelling verlost en met liefde, blijdschap en vrede vervult;
- H. Geest! die ons geduld, goedertierenheid en goedheid geeft;
- H. Geest! die onze zielen met zachtmoedigheid en zedigheid versiert;

ONTFERM U ONZER.

H. Geest! die ons de eerbaarheid en de
reinheid verleent;

H. Geest! die Gods liefde in onze harten
uitstort;

H. Geest! die in uwe geloovigen, als in
uwe tempels, woont;

H. Geest! die uit uwe geloovigen stroo-
men van levend water doet vloeien;

H. Geest! door wien wij nu niet meer
slaven zijn, maar Gods kinderen en
erfgenamen;

H. Geest! door wien de slaafsche vrees
is weggenomen, en Gods kinderen met
liefde en betrouwen tot hunnen Vader
roepen;

H. Geest! die ons naar de voltrekking
onzer aanneming en verlossing doet
verzuchten en wenschen;

H. Geest! die in ons wonende onze sterfe-
lijke lichamen zult levend maken;

Wees genadig; spaar ons, Heer!

Wees genadig; verhoor ons, Heer!

Van alle kwaad; verlos ons, Heer!

ONTFERM U ONZER.

Van alle bekoringen en lagen des duivels;
 Van vermetelheid en wanhoop;
 Van ongeloovigheid en hardnekkigheid
 tegen de bekende waarheid;
 Van afgekeerdheid, tweedracht, gram-
 schap en nijd tegen onzen even-
 naaste;
 Van alle onreinheid van ziel en lichaam;
 Van onboetvaardigheid en verhardheid
 des gemoeds;
 Van allen geest, die aan U tegenstrijdig is;
 Door uw altijddurend voortkomen van
 den Vader en den Zoon;
 Door uwe wondervolle werking, waar-
 door Jezus in het lichaam van de
 zuivere maagd ontvangen is;
 Door uwe nederdaling over Christus ten
 tijde van zijn doop;
 Door uwe komst over Christus' discipelen;
 In den dag des oordeels;
 Wij zondaren; wij bidden U, verhoor ons.
 Dat wij nimmermeer de lusten des vleesches
 volbrengen; wij bidden U, verhoor ons.

VERLOS ONS, HEER!

Dat Gij den rechten en standvastigen
 geest in ons binnenste wilt vernieuwen;
 Dat Gij van ons nooit weggaat;
 Dat Gij ons wilt versterken om krachtig
 het goede uit te werken;
 Dat wij U nooit bedroeven;
 Dat wij U nooit wederstaan;
 Dat Gij alzoo onze harten wilt vervullen,
 dat de vermaken der wereld geene
 plaats in ons vinden;
 Dat wij alle geesten niet gelooven, maar
 wijselijk beproeven, of zij van God zijn;
 Dat wij door uwe genade met een geest
 van zachtmoedigheid en van liefde de
 zondaren onderrichten en vermanen;
 Dat wij altoos arm van geest mogen zijn;
 Dat Gij ons de christelijke en heilige
 droefheid wilt leeren;
 Dat Gij ons hongerig en dorstig naar
 de rechtvaardigheid wilt maken;
 Dat Gij ons de zachtmoedigheid en
 barmhartigheid tot alle menschen wilt
 instorten;

WIJ BIDDEN U, VERHOOR ONS.

Dat wij den vrede met onzen evennaaste zóó onderhouden, dat wij kinderen Gods genoemd mogen worden; wij bidden U, verhoor ons.

Dat wij de vervolging om de rechtvaardigheid als een bijzonder geluk achten; wij bidden U, verhoor ons.

Dat Gij ons ten einde toe in het goed leven wilt bevestigen; wij bidden U, verhoor ons.

Lam Gods! dat de zonden der wereld wegneemt; spaar ons, Heer!

Lam Gods! dat de zonden der wereld wegneemt; verhoor ons, Heer!

Lam Gods! dat de zonden der wereld wegneemt; ontferm U onzer.

Onze Vader, enz.

Laat ons bidden.

Almachtig, eeuwig God! door wiens Geest het geheele lichaam der kerk geheiligd en bestuurd wordt, verhoor ons, die U voor al hare ledematen bidden, dat zij door de gaaf uwer genade, in wat beroep zij ook zijn, U getrouw dienen; door onzen Heer, enz.

LITANIE VAN HET HEILIG SAKRAMENT.

Heer! ontferm U onzer.

Christus! ontferm U onzer.

Heer! ontferm U onzer.

Christus! hoor ons.

Christus! verhoor ons.

God, hemelsche Vader!

God, Zoon, Verlosser der wereld!

God, Heilige Geest!

H. Drievuldigheid, één God!

Levend brood, dat gedaald zijt uit den
hemel;

Verborgten God en Zaligmaker;

Tarwe der uitverkorenen;

Wijn, die maagden teelt;

Voedzaam brood en vermaak der koningen;

Altijddurende offerande;

Zuivere opdracht;

Lam zonder vlekken;

Allerzuiverste maaltijd;

Spijs der engelen;

Verborgten hemelsch brood;

Geheugenis van de wonderheden Gods;

ONTFERM U ONZER.

Bovennatuurlijk brood;
 Woord, dat vleesch geworden zijt;
 Die onder ons woont;
 Heilig slachtoffer;
 Gezegende drinkbeker;
 Geheim des geloofs;
 Doorluchtig en hoogwaardig sakrament;
 Allerheiligst sakrament;
 Zoenoffer voor levenden en dooden;
 Hemelsch tegenmiddel, waardoor wij be-
 hoed worden van zonden;
 Wonder der wonderheden Gods;
 Allerheiligste geheugenis van het lijden
 des Heeren;
 Geschenk, dat alle volheid te boven
 gaat;
 Uitmuntend gedenkteeken der goddelijke
 liefde;
 Overvloeiende bron van Gods milddadig-
 heid;
 Overheilig en treffelijk geheim;
 Krachtige spijs der onverderfelijkheid;
 Aanbiddeijk en levendmakend sakrament;

ONTFERM U ONZER.

Brood, dat door de almogendheid des
 woords zijt vleesch geworden;
 Onbloedige offerande;
 Spijze en medegast;
 Allerzoetste maaltijd, waar de engelen
 tegenwoordig zijn en dienen;
 Teeken van genade;
 Band van liefde;
 Opperpriester, die zelf de offerande zijt;
 Geestelijke zoetheid, die gesmaakt wordt
 in haar eigen oorsprong;
 Verkwikking der heilige zielen;
 Teerspijs dergenen, die in den Heer
 sterven;
 Pand der toekomende zaligheid;
 Wees genadig; spaar ons, Heer!
 Wees genadig; verhoor ons, Heer!
 Van alle kwaad;
 Van het onwaardig nuttigen van uw
 lichaam en bloed;
 Van de begeerlijkheid des vleesches;
 Van de begeerlijkheid der oogen;
 Van de hoovaardij des levens;

ONTFERM U ONZER.

VERLOS ONS, HEER!

Van alle gevaar der zonden;

Door het verlangen, waarmede Gij dezen
maaltijd met uwe discipelen wenschet
te houden;

Door den diepen ootmoed, waarmede Gij
de voeten der apostelen gewasschen
hebt; .

Door de brandende liefde, waarmede Gij
dit goddelijk sakrament hebt ingesteld;

Door uw dierbaar bloed, dat Gij ons op
het altaar hebt nagelaten;

Door de vijf wonden van uw aller-
heiligste lichaam, die Gij voor ons
ontvangen hebt;

Wij zondaren;

Dat Gij U verwaardiget het geloof, den
eerbied en de godvruchtigheid tot dit
wondervol sakrament in ons te ver-
meerderen en te bewaren;

Dat Gij U verwaardiget ons door eene
ware bekeering en belijdenis der zon-
den tot het gemeenzaam gebruik van
dit heilig sakrament te bereiden;

VERLOS ONS, HEER!

WIJ BIDDEN U, VERHOOR ONS.

Dat Gij U verwaardiget ons van alle
ketterij, ongeloovigheid en verblindheid
des harten te behoeden;

Dat Gij U verwaardiget de hemelsche en
waardige vruchten van dit sakrament
in ons uit te storten;

Dat Gij U verwaardiget ons in de ure
onzes dood met deze hemelsche teer-
spijs te versterken en te beschermen;

Zoon Gods!

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt; spaar ons, Heer!

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt; verhoor ons, Heer!

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt; ontferm U onzer.

Christus! hoor ons.

Christus! verhoor ons.

Onze Vader, enz.

Laat ons bidden.

O God! die ons onder het wondervol
sakrament eene geheugenis uws lijdens hebt
nagelaten, geef ons, bidden wij, dat wij de

heilige geheimen van uw lichaam en bloed zoo eerbiedig vereeren, dat wij de vrucht uwer verlossing gestadig in ons gewaar worden, die leeft en heerscht, God in alle eeuwigheid. Amen.

LITANIE VAN HET LIJDEN ONZES HEEREN.

Heer! ontferm U onzer.

Christus! ontferm U onzer.

Heer! ontferm U onzer.

Jezus Christus! hoor ons.

Jezus Christus! verhoor ons.

God, hemelsche Vader!

God, Zoon, Verlosser der wereld!

God, Heilige Geest!

Heilige Drievuldigheid, één God!

Jezus! die, als Gij den lofzang gedaan
hadt, gegaan zijt naar den Olijfberg
om te bidden;

Jezus! die, door de levendige verbeelding
van uw aanstaande lijden benauwd
zijnde, begonnen zijt zeer beangst
te worden;

ONTFERM U ONZER.

Jezus! die, tot den dood toe bedroefd zijnde, den Vader badt, dat Hij den kelk zou wegnemen, nochtans, dat Gij niet wenschet, dat uw wil, maar de zijne geschieden zou;

Jezus! die, in uwen benauwden strijd water en bloed zweetende, door een engel versterkt zijt;

Jezus! die uwen verrader Judas geen kus geweigerd hebt;

Jezus! die U zelven vrijwillig in de handen der zondaren overgeleverd hebt;

Jezus! die Petrus, het zwaard uittrek-kende om U te beschermen, wederhouden hebt;

Jezus! die gebonden voor Annas en Cajafas gebracht zijt;

Jezus! die met een kaakslag door een dienaar des hoogenpriesters geslagen zijt;

Jezus! die door valsche getuigen beschuldigd zijt en gezwezen hebt;

Jezus! die, getuigenis der waarheid gevende, als een Godslasteraar ter dood verwezen zijt;

Jezus! die Petrus, als hij U verloochend had, weder genadig aangezien en bekeerd hebt;

Jezus, wiens aangezicht door de joden bespuwd en met vuisten geslagen is;

Jezus! die gebonden aan den heidenschen rechter Pilatus zijt overgeleverd;

Jezus! die tot den koning Herodes gezonden en door hem en zijn hofgezin versmaad en bespot zijt;

Jezus! die, tegen Bar-abbas gesteld, minder dan die moordenaar geacht zijt;

Jezus! die door de krijgsknechten wreed gegeeseld zijt;

Jezus! die door hen met doornen gekroond zijt;

Jezus! wien de krijgsknechten, nadat zij U een purperen mantel aangedaan en een rietstok in uwe rechterhand gegeven hadden, al spottend als Koning

der joden gegroet en al knielend aan-
gebeden hebben;

Jezus! die, niettegenstaande dit bloedig
onthaal, nog door de joden tot het
kruis geëischt zijt;

Jezus! die door Pilatus, ofschoon hij
uwe onschuld erkende, aan de joden
om gekruist te worden gegeven zijt;

Jezus! die uit het gerechthuis, met uw
kruis beladen, naar den berg van
Calvarië gegaan zijt;

Jezus! die door Simon van Cyrene in
het dragen van uw kruis hebt willen
geholpen zijn;

Jezus! die de vrouwen, als zij U be-
klaagden en beweenden, over haar
zelfen en over hare kinderen hebt
leeren weenen;

Jezus! die den wijn met gal en mirre
gemengd geproefd, maar niet gedronken
hebt;

Jezus! die in het midden van twee moor-
denaren aan het kruis gehangen zijt;

Jezus! die onder de booswichten gerekend,
en aan het hout hangende, voor ons
een vloek geworden zijt om ons van
den vloek der wet te verlossen;

Jezus! in wiens gezicht de krijgsknechten
uwe kleederen gedeeld hebben;

Jezus! die aan het kruis hangende voor
hen, die U beschimpten en U kruisten,
uwen Vader gebeden hebt;

Jezus! die den boetvaardigen moordenaar
in genade ontvangen en hem uw
paradijs beloofd hebt;

Jezus! die uwe moeder den heiligen
Johannes aanbevolen hebt;

Jezus die geroepen hebt, dat de Vader
U verlaten had;

Jezus! die, op uw kruis dorst hebbende,
met edik gelaafd zijt;

Jezus! die het al volbracht hebt;

Jezus! die uwen geest in de handen van
uwen Vader bevolen hebt;

Jezus! die, hangende aan het kruis, met
een krachtig geroep en met tranen

gebeden en smee kingen opdragende aan dengene, die U uit den dood konde verlossen, verhoord geworden zijt om uwe eerbiedigheid;

Jezus! die, uw hoofd nederbuigende, met een groot geroep den geest gegeven hebt;

Jezus! wiens dood alle schepselen gevoeld en beweend hebben;

Jezus door wiens dood de hopman en velen van het volk bekeerd zijn;

Jezus! wiens zijde met een speer doorstoken is;

Jezus! uit wiens zijde zoo geheimrijk bloed en water gekomen is;

Jezus! die, van het kruis afgedaan, in een fijn lijnwaad gewonden en in een nieuw graf gelegd zijt;

Jezus! die ten derden dage verrezen zijt;

Jezus! die door den Vader, om uwe gehoorzaamheid tot den dood des kruises, ten hoogste verheven zijt;

Jezus! die de macht om de levenden en dooden te oordeelen van uwen Vader ontvangen hebt; ontferm U onzer.

Jezus! die uwen uitverkorenen het rijk zult geven, dat Gij hun door uw lijden verkregen hebt; ontferm U onzer.

Wees genadig; spaar ons, Heer!

Wees genadig; verhoor ons, Heer!

Van alle kwaad; verlos ons, Heer!

Dat wij nooit het heilig sakrament van uw vleesch en bloed ontvangen, zonder uw lijden en dood waardig te gedenken;

Dat de geheugenis van uw heilig lijden, dan niet alleen, maar altoos zóó levendig ons bijblijve, alsof Gij eerst nu voor onze oogen gekruist waart;

Dat al onze wetenschap zij Jezus Christus en die gekruist;

Dat wij de dwaasheid des kruises hooger achten dan alle wijsheid der menschen;

Dat uw heilig lijden ons leere, hoe zwaar en afgrijselijk de zonde is, om welke

WIJ BIDDEN U, VERHOOR ONS.

Gij eenen zoo bitteren dood onderstaan hebt;

Dat wij, ziende hoe Gij onze zonden in uw lichaam aan het kruis gedragen hebt, der zonden afgestorven zijnde, voor de rechtvaardigheid leven;

Dat, naardien onze oude mensch met U gekruist is, het lichaam der zonde in ons zóó te niet gedaan worde, dat wij voortaan de zonde niet meer dienen;

Dat wij, eens bekeerd zijnde van de doode werken, U, o Zoon Gods! niet wederom kruisen en tot spot en schande stellen;

Dat wij schrikken U, o Zoon Gods! op nieuw te vertreden en het bloed des verbonds, waardoor wij geheiligd zijn, als onrein te achten;

Dat wij al ons vertrouwen altoos op uw lijden en kruis stellen, waardoor alleen wij de zaligheid, het leven en de verlossing bekomen hebben;

Dat wij een Hoogepriester hebbende, die

medelijden gehad heeft met onze zwakheden, die in alles beproefd geweest is, gelijk wij, echter zonder zonde, nu met betrouwen gaan tot den troon der genade om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden, die ons helpe ten bekwamen tijde;

Dat wij de liefde, die U niet voor rechtvaardigen, maar voor ons, als wij zondaars waren, heeft doen sterven, met dankbaarheid beantwoorden;

Dat wij het voorbeeld van uw lijden, dat Gij ons nagelaten hebt, zóó altoos voor oogen hebben, dat wij uwe voetstappen mogen volgen;

Dat wij dagelijks ons kruis opnemen en U volgen;

Dat wij, ziende op U, den eersten Aanleider en Voltrekker onzes geloofs, voor de vreugde, die ons voorgesteld wordt, het kruis verdragen, deschande versmadende;

Dat wij naar uw voorbeeld gehoorzaamheid leeren, uit hetgeen wij lijden;

- Dat wij naar uw voorbeeld, als wij kwalijk bejegend worden, niet kwalijk wederom spreken; als ons lijden aangedaan wordt, niet dreigen, maar ons zelve overgeven aan U, die rechtvaardig oordeelt;
- Dat door U de wereld ons gekruist zij, en wij voor de wereld;
- Dat wij het vleesch met zijne begeerlijkheden en kwade lusten kruisen;
- Dat het ver van ons zij ergens anders in te roemen, dan in het kruis onzes Heeren Jezus Christus;
- Dat, als uw lijden in ons overvloedig is, dan ook onze vertroosting door U overvloedig zij;
- Dat wij, deelachtig wordende aan uw lijden, ons verblijden, opdat wij ook in de openbaring uwer heerlijkheid ons mogen verheugen;
- Dat wij, dagelijks bemerkende, dat Gij voor allen gestorven zijt, door wederliefde ontstoken worden om niet meer voor ons zelve, maar voor U te leven;

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt; spaar ons, Heer!

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt; verhoor ons, Heer!

Lam Gods! dat de zonden der wereld weg-
neemt; ontferm U onzer!

Christus! hoor ons.

Christus! verhoor ons.

Onze Vader, enz.

Laat ons bidden.

Almachtig, eeuwig God! die onzen Zalig-
maker het vleesch hebt doen aannemen en
den dood des kruises lijden, opdat de mensch
het voorbeeld van zijne ootmoedigheid zoude
navolgen, geef genadig, dat wij leven naar
de lessen van zijne lijdzaamheid en deel in
zijne verrijzenis verkrijgen, door denzelfden
Jezus, enz.

GEBED VOOR DE GEESTELIJKHEID.

Heilige God! die in degenen, die het dichtst
tot U naderen, ook bovenal geheiligd wilt

worden, geef de heiligheid aan uwe priesters en aan al de dienaars van uw altaar, opdat zij U offers in rechtvaardigheid opdragen en hunne offeranden U aangenaam zijn. Maak met hen een verbond des levens en des vredes. Geef hun eerbiedige vrees voor U, opdat zij met heiligen schroom in uwe tegenwoordigheid verschijnen. Stel in hunnen mond de wet der waarheid; en dat de ongerechtigheid geene plaats op hunne lippen vinde. Doe hen voor uw aanschijn wandelen in vrede en in gerechtigheid, opdat de zondaars door hen van de wegen der onrechtvaardigheid afgekeerd worden. Dat de lippen der priesters de wetenschap bewaren, en dat uwe wet in hun mond gevonden worde, nademaal zij uwe engelen zijn op deze aarde. Maak, dat zij onberispelijk en vrij zijn van elke misdaad, als zijnde de uitdeelers van uwe geheimen en van uw goddelijk woord. Dat zij niet hoogmoedig, noch grammoedig, noch zinnelijk, noch schraapzuchtig zijn, maar goedertieren, zachtmoedig, matig, rechtvaardig, voorzichtig,

stemmig, kuisch, heilig en zedig; in staat om de gezonde leer te onderwijzen, en degenen, die haar tegenspreken, te wederleggen. Maak, dat zij niet leven dan voor U, en niets zoozeer betrachten als uwe eer voor te staan en onze zaligheid te behartigen; door Christus Jezus, onzen Heer. Amen.

GEBED VOOR DE TIJDELIJKE OVERHEID.

Wij bidden U, o Heer! dat Gij allen, die door uwe voorzienigheid en goddelijke schikking eenig gezag over ons hebben, door het licht uwer genade tot uwen waren dienst en op dien weg wilt geleiden, welke alleen degenen, die daarop standvastig wandelen, ter zaligheid brengt. Geef, dat wij in alle godvruchtigheid en eerlijkheid onder hun bestuur voortdurend een rustig en vreedzaam leven mogen leiden; door Christus onzen Heer. Amen.

GEBED VAN KINDEREN VOOR
HUNNE OUDERS.

Als ik U voor mijne ouders bid, o Heer! kwijt ik mij van eene der verbintenissen, welke Gij mij hebt opgelegd. Dit is een gedeelte van de liefde, die ik hun volgens uw gebod moet toedragen, en de eerste hulp, die Gij mij gebiedt hun in al hunne noodwendigheden te bewijzen. O barmhartige en vreeselijke God! die de kinderen zegent om hunne ouders en die somtijds de zonden der ouders straft door de kinderen met uwe rechtvaardige straf te treffen; vergun mij, dat ik U voor de genade aan mijne ouders bewezen danke, en dat ik de vergeving hunner zonden van U verwerve. Gij wilt, dat ik de macht, die Gij over mij hebt, in hen eere, en dat ik het leven, dat Gij mij gegeven hebt, hun schuldig zij. Beloon hen voor hetgeen ik hun niet kan wedergeven. Vergeld hun de moeielijkheden en zorgen, die ik hun gekost heb. Bewaar hen; geef hun een lang, gelukkig en vreed-

zaam leven. Geef den wasdom aan de vruchten
hunner rechtvaardigheid en doe hen in goede
werken overvloedig worden. Amen.

VOOR EEN ZIEKE.

Zie, Heer! dien Gij liefhebt, is krank. Wij
bidden U, dat zijne ziekte niet ter dood zij,
maar tot uwe eer en zijne heiligmaking
strekke. Wij gelooven, dat Gij de Christus
zijt, de Zoon van den levenden God, die, in
deze wereld gekomen, zoo vele kranken op
verzoek en ten gevalle van hen, die ze tot
U brachten, genezen hebt. In dit geloof
smeeken wij U voor onzen kranken broeder,
dat Gij hem genezen wilt. Spreek slechts
één woord, en hij zal genezen zijn. Maak
deze lichamelijke ziekte dienstbaar tot gene-
zing zijner ziel en tot onze onderrichting.
Geef hem geduld en lijdzaamheid; geef ons
de liefde om hem in alles bij te staan. Ver-
hoor hem in den dag zijner verdrukking.
Kom hem te hulp op het bed zijner smart.

Bewaar hem; behoud hem het leven; maak hem gelukkig op aarde en gun ons de vreugde van U nog met hem hier beneden in uwen heiligen tempel te loven en eens in alle eeuwigheid U lof te zingen in den hemel. Amen.

GEBEDEN VOOR DE OVERLEDENEN.

Als iemand overleden is.

Wij bidden U, Heer! verlos de ziel van uwen dienaar (uwe dienaressen) N., opdat hij (zij) voor de wereld gestorven zijnde voor U moge leven, en reinig hem (haar) door de gunst uwer barmhartige genade van al wat hij (zij) door menschelijke zwakheid in dit leven misdaan heeft; door onzen Heer, enz.

Op de maandelijksche gedachtenis.

Wij bidden U, Heer! dat Gij U verwaardiget aan de ziel van uwen dienaar N., wiens (uwe dienaressen N., wier) maandelijksche gedachtenis wij houden, het gezelschap uwer heiligen en uitverkorenen te verleen en haar

met den eeuwigdurenden dauw uwer barmhartigheid te besproeien; door onzen Heer, enz.

Op de jaarlijksche gedachtenis.

God, Heer der genade! geef aan de ziel van uwen dienaar N. wiens (uwe dienaress N., wier) jaarlijksche gedachtenis wij nu houden, de plaats der verkwikking, de zalige rust en het licht uwer eeuwige bestraling; door onzen Heer, enz.

Voor een bisschop of priester.

O God! wien het behaagde, dat uw dienaar de bisschoppelijke (priesterlijke) waardigheid onder de apostolische bedienaren zoude bekleeden, wij bidden U, dat Gij hem vergunt altijd hun gezelschap in den hemel te genieten; door onzen Heer, enz.

Voor weldoeners, enz.

God, Gever der genade en Minnaar der menschelijke zaligheid! wij bidden uwe goeder-tierenheid, dat Gij de broeders en zusters onzer vergadering, onze weldoeners en al

onze vrienden en vriendinnen, die uit deze wereld gescheiden zijn, op het voorbidden van de reine en heilige maagd Maria met al uwe heiligen, tot de gemeenschap der eeuwige zaligheid wilt brengen; door onzen Heer, enz.

Voor een man.

Neig, o Heer! uw oor tot onze gebeden, waardoor wij uwe barmhartigheid ootmoedig smeeken, dat Gij de ziel van uwen dienaar N., die Gij uit deze wereld hebt doen scheiden, in het land des vredes en des eeuwigen lichts wilt plaats geven en in het gezelschap uwer heiligen ontvangen; door onzen Heer, enz.

Voor eene vrouw.

Wij bidden U, Heer! wees de ziel van uwe dienares N. naar uwe goedertierenheid genadig, en herstel haar, nu gezuiverd van de besmettingen der sterfelijkheid, in het erfdeel der eeuwige zaligheid; door onzen Heer, enz.

DE VESPERS DER ZONDAGEN.

Deus, in adjutorium O God! zie op tot mijne
meum intende. hulp.

Domine, ad adjuvan- Haast U, Heer! om
dum me festina. mij te helpen.

Gloria Patri et Filio *Eer zij den Vader
et Spiritui sancto. en den Zoon en den
Heiligen Geest.

Sicut erat in principio *Gelijk het was in het
et nunc et semper begin en nu en altijd
et in saecula saecu- en in de eeuwen der
lorum. Amen. eeuwen. Amen.

Alleluja.

Alleluja.

Van Septuagesima tot Paschen.

Laus tibi, Domine, Rex Lof zij U, Heer, Ko-
aeternae gloriae! ning der eeuwige
heerlijkheid!

PSALM CIX.

Dixit Dominus Domino DeHeer heeft gezegd tot
meo: sede a dextris mijnen Heer: Zit aan
meis. mijne rechterhand,

* Dit is het slot van elken psalm.

Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedum tuorum.	Totdat ik uwe vijanden stelle tot een voetbank uwer voeten.
Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.	Uit Sion zal de Heer den rijksstaf uwer macht doen komen; heersch in het midden uwer vijanden.
Tecum principium in die virtutis tuae, in splendoribus sanctorum: ex utero ante luciferum genui te.	Bij U is het vorstendom, in den dag uwer kracht, met vollen luister van heiligheid; uit den schoot heb ik U geteeld, al vóór den dageraad.
Juravit Dominus et non poenitebit eum: tu es Sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech.	De Heer heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen; Gij zijt Priester in eeuwigheid, op de wijze van Melchisedech.

- Dominus a dextris tuis: De Heer is U ter rechter
confregit in die irae zijde om de konin-
suae reges. gen te verslaan in
den dag zijner gram-
schap.
- Judicabit in nationibus, Hij zal recht doen onder
implebit ruinas: con- de volkeren; Hij
quassabit capita in zal geheele verwoes-
terra multorum. tingen maken. Hij
zal de hoofden ver-
brijzelen in veler
landen.
- De torrente in via bi- Hij zal op den weg uit
bet: propterea exal- de beek drinken,
tabit caput. daarom zal Hij het
hoofd opheffen.

PSALM CX.

- Confitebor tibi, Domine, Ik zal U danken, Heer!
in toto corde meo: van ganscher harte,
in concilio justorum in den raad der recht-
et congregatione. vaardigen en in de
vergadering.

<p>Magna opera Domini:
exquisita in omnes
voluntates ejus.</p>	<p>Groot zijn de werken
des Heeren, uitge-
zocht tot al zijn
behagen.</p>
<p>Confessio et magnifi-
centia opus ejus: et
justitia ejus manet
in saeculum saeculi.</p>	<p>Lofwaardig en heerlijk
is zijn werk; en zij-
ne rechtvaardigheid
blijft in eeuwigheid.</p>
<p>Memoriam fecit mira-
bilium suorum, mise-
ricors et miserator
Dominus: escam de-
dit timentibus se.</p>	<p>Hij heeft de gedachtenis
zijner wonderen doen
houden, de genadige
en barmhartige God!
Hij heeft eene spijs
gegeven aan die Hem
vreezen.</p>
<p>Memor erit in saeculum
testamenti sui: virtu-
tem operum suorum
annuntiabit populo
suo.</p>	<p>Hij zal zijn verbond
in eeuwigheid ge-
denken; Hij zal de
kracht zijner werken
bekend maken aan
zijn volk.</p>
<p>Ut det illis haeredita-
tem gentium: opera</p>	<p>Zoodat Hij hun geve
het erfdeel der hei-</p>

manuum ejus veritas
et judicium.

denen; de werken
zijner handen zijn
waarheid en gerech-
tigheid.

Fidelia omnia mandata
ejus, confirmata in
saeculum saeculi:
facta in veritate et
aequitate.

Al zijne bevelen zijn
getrouw, bevestigd
door alle eeuwen, op-
gesteld in waarheid
en oprechtheid.

Redemptionem misit
populo suo: manda-
vit in aeternum tes-
tamentum suum.

Hij heeft zijn volk ver-
lossinggezonden; Hij
heeft zijn verbond
voor eeuwig vastge-
steld.

Sanctum et terribile
nomen ejus: initium
sapientiae timor Do-
mini.

Heilig en ontzaglijk is
zijn naam; de vrees
des Heeren is het be-
gin der wijsheid.

Intellectus bonus om-
nibus facientibus
eum: laudatio ejus
manet in saeculum
saeculi.

Wel verstandig zijn zij
allen, die er naar
doen; zijn lof blijft
in eeuwigheid.

PSALM CXI.

Beatus vir qui timet
Dominum: in man-
datis ejus volet nimis.	Zalig is de man, die
den Heer vreest, die
grooten lust heeft in
zijne geboden.
Potens in terra erit
semen ejus: gene-
ratio rectorum be-
nedicetur.	Zijn nakomelingschap
zal machtig zijn op
de aarde; het ge-
slacht der vromen
zal gezegend worden.
Gloria et divitiae in
domo ejus: et justitia
ejus manet in sae-
culum saeculi.	Luister en rijkdom
zal in zijn huis zijn;
en zijne rechtvaar-
heid zal eeuwig
duren.
Exortum est in tene-
bris lumen rectis:
misericors et mise-
rator et justus.	Den vromen gaat het
licht op in de duister-
nis, die genadig,
barmhartig en recht-
vaardig is.
Jucundus homo, qui
miseretur et commo-	Welgevallig is de
mensch, die mee-

dat, disponet sermones suos in iudicio: quia in aeternum non commovebitur.

In memoria aeterna erit justus: ab auditione mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in Domino, confirmatum est cor ejus: non commovebitur, donec despiciat inimicos suos.

Dispersit dedit pauperibus, justitia ejus manet in saeculum saeculi: cornu ejus

doogen toont, en uitleent; die zijne zaken beschikt met gerechtigheid; in eeuwigheid zal hij niet vervallen.

De rechtvaardige zal zijn in eeuwige geheugenis; voor geen kwaad gerucht zal hij vreezen.

Zijn hart is bereid te hopen op den Heer; zijn hart is wel bevestigd; hij zal niet ontroerd worden, totdat hij zijne vijanden ten onder ziet.

Hij deelt uitengeeft den armen; zijne rechtvaardigheid blijft in eeuwigheid; zijn

exaltabitur in gloria.

hoorn zal in heerlijkheid verheven worden.

Peccator videbit, et irascetur, dentibus suis fremet et tabescet: desiderium peccatorum peribit.

De zondaar zal het zien, en hij zal gestoord worden; hij zal op zijn tanden knarsen en verkwijnen; de begeerte der zondaren zal te niet gaan.

PSALM CXII.

Laudate pueri Dominum: laudate nomen Domini.

Looft den Heer, gij, kinderen! looft den naam des Heeren.

Sit nomen Domini benedictum: ex hoc nunc et usque in saeculum.

De naam des Heeren zij gezegend van nu aan tot in eeuwigheid.

A solis ortu usque ad occasum: laudabile

Van den opgang der zon tot den onder-

nomen Domini.

gang is des Heeren
naam lofwaardig.

Excelsus super omnes
gentes Dominus: et
super caelos gloria
ejus.

De Heer is verheven
boven alle volkeren,
en zijne heerlijk-
heid is boven de
hemelen.

Quis sicut Dominus,
Deus noster, qui in
altis habitat: et hu-
milia respicit in caelo
et in terra?

Wie is gelijk de Heer
onze God, die in het
hooge woont en die
op het nederige ziet
in hemelen op aarde?

Suscitans a terra ino-
pem: et de stercore
erigens pauperem.

Die den behoeftige op-
heft van de aarde
en den arme uit het
slijk verheft.

Ut collocet eum cum
principibus: cum
principibus populi
sui.

Om hem te zetten bij
de vorsten, bij de
vorsten van zijn volk.

Qui habitare facit ste-
rilem in domo: ma-
trem filiorum lae-

Die de onvruchtbare
in haar huis doet
wonen als eene

tantem.

blijde moeder van
kinderen.

PSALM CXIII.

In exitu Israël de Ægypto: domus Jacob de populo barbaro.	Als Israël optoog uit Egypte, het huis van Jacob uit dat vreemde volk,
Facta est Judaea sanctificatio ejus: Israël potestas ejus.	Toen werd het joodsche volk Hem toegeheiligd, Israël tot zijne heerschappij.
Mare vidit, et fugit: Jordanis conversus est retrorsum.	De zee zag het en vluchtte weg; de Jordaan keerde terug.
Montes exultaverunt ut arietes: et colles sicut agni ovium.	De bergen sprongen op als rammen en de heuvelen als lammeren der schapen.
Quid est tibi mare, quod fugisti? et tu Jordanis, quia conversus es retrorsum?	Wat is het, o zee! dat gij wegvluchtet? en gij, Jordaan! dat gij terugkeerdet?

Montes exultastis sicut
 arietes? et colles
 sicut agni ovium?
Gij bergen! dat gij op-
 sprongt als rammen?
 en gij heuvelen als
 lammeren der scha-
 pen?

A facie Domini mota
 est terra: a facie
 Dei Jacob.
Voor het aangezicht
 des Heeren daverde
 de aarde; voor het
 aangezicht van den
 God van Jacob.

Qui convertit petram
 in stagna aquarum:
 et rupem in fontes
 aquarum.
Die den harden steen
 veranderde in een
 watervloed en de
 steenrots in water-
 bronnen.

Non nobis, Domine,
 non nobis: sed nomini
 tuo da gloriam.
Niet ons, Heer! niet
 ons, maar geef uwen
 naam de heerlijkheid.

Super misericordia tua
 et veritate tua: ne-
 quando dicant gen-
 tes: ubi est Deus
 eorum?
Om uwe barmhartigheid
 en uwe waarheid,
 opdat de heidenen
 niet mogen zeggen:
 waar is hun God?

Deus autem noster in caelo: omnia quae- cumque voluit fecit.	Doch onze God is in den hemel; Hij doet al wat Hem belieft.
Simulacra gentium ar- gentum et aurum: opera manuum ho- mimum.	De afgoden der heide- nen zijn zilver en goud, werken van der mensen handen.
Os habent et non lo- quentur: oculos ha- bent et non videbunt.	Zij hebben een mond en zij spreken niet; zij hebben oogen en zien niet.
Aures habent et non audient: nares habent et non odorabunt.	Zij hebben ooren en hooren niet; zij heb- ben neuzen en rui- ken niet.
Manus habent et non palpabunt; pedes ha- bent et non ambu- labunt: non clama- bunt in gutture suo.	Zij hebben handen en tasten niet; zij heb- ben voeten en wan- delen niet; zij geven geen geluid met hun- ne keel.
Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes	Dat zij, die ze maken, daaraan gelijk wor-

qui confidunt in eis.	den, en allen, die er op betrouwen.
Domus Israël speravit in Domino: adjutor eorum et protector eorum est.	Het huis van Israël hoopt op den Heer; Hij is hun helper en hun beschermer.
Domus Aäron speravit in Domino: adjutor eorum et protector eorum est.	Het huis van Aäron hoopt op den Heer; Hij is hun helper en hun beschermer.
Qui timent Dominum, speraverunt in Domino: adjutor eorum et protector eorum est.	Die den Heer vreezen, hopen op den Heer; Hij is hun helper en hun beschermer.
Dominus memor fuit nostri: et benedixit nobis.	De Heer is onzer gedachtig en Hij zegent ons.
Benedixit domui Israël: benedixit domui Aäron.	Hij zegent het huis van Israël; Hij zegent het huis van Aäron.
Benedixit omnibus, qui timent Dominum:	Hij zegent allen, die den Heer vreezen,

pusillis cum majoribus.

beiden klein en groot.

Adjiciat Dominus super vos: super vos et super filios vestros.

De Heer zegene u meer en meer, zoo u, als uwe kinderen.

Benedicti vos à Domino: qui fecit caelum et terram.

Gezegend moet gij zijn van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Caelum caeli Domino: terram autem dedit filiis hominum.

De opperhemel is voor den Heer; de aarde heeft Hij gegeven aan de kinderen der menschen.

Non mortui laudabunt te, Domine: neque omnes, qui descendunt in infernum.

De dooden zullen U niet loven, Heer! noch zij allen, die onder de aarde dalen.

Sed nos, qui vivimus, benedicimus Domino: ex hoc nunc et usque in saeculum.

Maar wij, die leven, loven den Heer, van nu aan tot in eeuwigheid.

KORTE LES. II KOR. I: 3, 4.

Benedictus Deus et	Geloofd zij God, de
Pater Domini nostri	Vader onzes Heeren
Jesu Christi, Pater	Jezus Christus, de
misericordiarum, et	Vader der barmhar-
Deus totius consola-	tigheden, en de God
tionis, qui consola-	aller vertroosting,
tur nos in omni tri-	die ons vertroost
bulatione nostra.	in al onze verdruk-
	king.

R. Deo gratias.	A. God zij gedankt.
-----------------	---------------------

LOFZANG.

Lucis creator optime,	O God! die licht en
Lucem dierum profe-	leven schiept,
rens,	Den glans des daags
Primordiis lucis novae;	in 't wezen riept,
Mundi parans origi-	En de aard op 't woord
nem.	van uwe kracht
	Bij 't eerste licht hebt
	voortgebracht.
Qui mane junctum	Van d' ochtend af tot
vesperi	d' avond daalt,

Diem vocari praecipis;	Hebt Gij 't gebied des
Tetrum chaos illabitur,	daags bepaald;
Audi preces cum fle-	Wij bidden, nu weer
tibus.	't donker dreigt,
	Dat Gij tot ons uwe
	ooren neigt.
Ne mens gravata cri-	Geef dat de ziel, door
mine	schuld bezwaard,
Vitae sit exul munere,	Zich niet blijv' hechten
Dum nil perenne cogi-	aan dees aard,
tat,	Dat ze aan het we-
Sesque culpis illigat.	reldsch goed niet hang',
	Maar naar een eeuwig
	heil verlang'.
Caelorum pulset inti-	Op 's hemels feestzaal
mum,	zij 't gezicht,
Vitale tollat praemium,	Op 's levens kroon ons
Vitemus omne noxium,	oog gericht.
Purgemus omne pessi-	Dat steeds ons hart wat
mum.	schaadt vermijd',
	En moedig alle kwaad
	bestrijd'.

Praesta Pater piissime,	Verhoor, o Vader! on-
Patrique compar unice	zen toon,
Cum Spiritu paraclito	En Gij, Gods eengebo-
Regnans per omne sae-	ren Zoon,
culum. Amen.	Gij, Geest van leven,
	liefde en vree,
	Deel, op 't gebed, uw
	heil ons mee! Amen.
V. Dirigatur, Domine,	V. Dat mijn gebed, o
oratio mea:	Heer! tot U op-
	klimme:
R. Sicut incensum in	A. Als een wierook-
conspectu tuo.	offer voor uw aan-
	schijn.

LOFZANG DER HEILIGE MAAGD MARIA.

Magnificat anima mea	Mijne ziel maakt groot
Dominum.	den Heer.
Et exultavit spiritus	En mijn geest verheugt
meus: in Deo salutari	zich in God, mijnen
meo.	Zaligmaker.
Quia respexit humili-	Omdat Hij de gering-
tatem ancillae suae:	heid zijner dienst-

ecce enim ex hoc
beatam me dicent
omnes generationes.

maagd heeft aange-
zien. Want zie, van
nu aan zullen alle
geslachten mij zalig
noemen.

Quia fecit mihi magna,
qui potens est: et
sanctum nomen ejus.

Want Hij heeft mij
groote dingen ge-
daan, die machtig is;
en heilig is zijn naam.

Et misericordia ejus a
progenie in proge-
nies: timentibuseum.

En zijne barmhartigheid
komt van geslacht tot
geslacht over dege-
nen, die Hem vreezen.

Fecit potentiam in
brachio suo: disper-
sit superbos mente
cordis sui.

Hij heeft kracht gedaan
door zijnen arm; Hij
heeft ze verstrooid,
die zich verhoovaar-
digden in de gedach-
ten huns harten.

Deposuit potentes de
sede: et exaltavit
humiles.

De machtigen heeft Hij
van den troon ge-
gezet en de nede-
rigen verheven.

Esurientes implevit bonis: et divites dimisit inanes.	De hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en de rijken ledig weggezonden.
Suscepit Israël puerum suum: recordatus misericordiae suae.	Hij heeft Israël zijnen dienaar opgenomen, indachtig zijner barmhartigheid.
Sicut locutus est ad patres nostros: Abraham et semini ejus in saecula.'	Gelijk Hij onzen vaderen had toegezegd, aan Abraham en aan zijn nakomelingschap tot in eeuwigheid.

Na dezen lofzang wordt het gebed van den zon- of feestdag gezongen.

UITSTORTING DES HARTEN VOOR CHRISTUS.

Hoe liefelijk zijn uwe woningen, Heer der heirkrachten! Hoe genoegelijk is het in uw huis te vertoeven! Hoe aangenaam is het voor uw heilig altaar te verschijnen, almachtig Heer! mijn Koning en mijn God! — *Is het*

wel te gelooven, dat God op aarde met de menschen woont! aldus spraken uwe dienaren wegens het heiligdom der oude wet, dat slechts eene afbeelding was van hetgeen wij hier bezitten. Vol eerbied en betrouwen kwamen zij tot uw heilig tabernakel; stortten aldaar hun hart voor U uit; spraken U aan met eene heilige gemeenzaamheid; gaven U daar al hunne benauwdheden, nooden en behoeften te kennen; droegen er hunne gebeden en begeerten op; en, Gij luisterdet naar hen; Gij verhoordet hen en vervuldet hunne harten met troost en blijdschap. — Wat al genade mag ik dan niet van uwe milde hand verwachten, hier waar ik mijn hart uitstort voor het waarachtig heiligdom en den levenden tabernakel, die niet door menschenhanden is opgericht, maar van God zelven zijn wezen ontvangen heeft. Voor U dan, o Jezus! die in uw persoon vervult al wat de oude tabernakel afbeeldde, voor U stort ik thans mijn hart uit. In uwe tegenwoordigheid zucht ik over mijn klein geloof. Kom toch mijne ongeloovigheid te

hulp! Geef mij dien heiligen schroom, die uit ootmoed voortspruit en met liefde, vrede en blijdschap vergezeld gaat. Doe mij met uwen heiligen voorlooper Johannes over die zich nederbuigende liefde verbaasd staan, waarmede Gij tot mij komt, die niet waardig ben zelfs uwe schoenriemen los te maken. Doe mij met de chananeesche vrouw voor uwe voeten blijven met eene volle erkenning mijner onwaardigheid, totdat Gij mijn gebed gelieft te verhooren en mijne ziel, die zoo deerlijk door den duivel gekweld wordt, te verlossen. Doe mij met uwe engelen en heilige ouderlingen voor uwen troon nederknielen en met hen het nieuwe gezang zingen, tot U zeggende: *omdat Gij zijt geslacht geweest en ons door uw bloed voor God hebt vrijgekocht uit alle geslachten en volkeren, en ons tot koningen en priesters gemaakt hebt; hierover zij Hem, die op den troon gezeten is, en het Lam de dankzegging toegebracht, de eer en heerlijkheid en macht tot in alle eeuwigheid! Amen.*

ALS DE BENEDICTIE GEGEVEN WORDT.

Geloofd en gedankt zij te allen tijde het allerheiligst en goddelijk Sacrament. Zegen mij, o Heere Jezus! zegen mij en allen, die hier vergaderd zijn. Versterk ons door uwe genade om zóó te leven, dat geheel ons leven strekke tot uw lof en eer. Geef den rechtvaardigen volharding, ons zondaren vergiffenis en aan de geloovige zielen de eeuwige rust; help ons nu en in de ure onzes doods.

In den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. Amen.

INHOUD.

	Bladz
Onderricht aangaande het gebed	1
Gebed om den geest des gebeds te verkrijgen.	12
Morgen-gebeden..	14
Avond-gebeden	22
Bij het einde van het avond-gebed	30
Bemerkingen op den arbeid	30
Gebed vóór den arbeid	34
Gebed na den arbeid	34
Vóór eene godsdienstige lezing	35
Na eene godsdienstige lezing..	35
Gebed vóór den maaltijd	35
Gebed na den maaltijd	36
Wenken over het verkiezen van een staat ..	37
Gebed om een zalig beroep te kiezen ..	37
Gebed tot een patroon	39
Gebed op een verjaardag..	41
Gebed vóór de heilige mis	44
Gebeden der heilige mis	45
Gebed na de heilige mis..	78

	Bladz.
Gebed ter voorbereiding eener eerste heilige communie	79
Gebed in de dagen van dankzegging na de heilige communie...	80
Vóór het onderzoek des gewetens	82
Gewichtige bemerking over het onderzoek des gewetens	83
Na het onderzoek des gewetens	89
Gebed vóór de belijdenis	89
Gebed na de belijdenis	91
De zeven boetsalmen	94
Litanie van alle heiligen.. . . .	108
Litanie tot den Heiligen Geest	119
Litanie van het heilig sacrament	126
Litanie van het lijden onzes Heeren	131
Gebed voor de geestelijkheid	141
Gebed voor de overheid...	143
Gebed van kinderen voor hunne ouders. ...	144
Gebed voor een zieke.	145
Gebeden voor de overledenen	146
De vespers der zondagen.. . . .	149
Uitstorting des harten voor Christus	167
Als de benedictie gegeven wordt	170
